

IPI – "INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING", d.o.o.
Fakultetska 1, Zenica, Bosna i Hercegovina

STATISTIČKA ANALIZA PODATAKA O OBAVLJENIM TEHNIČKIM
PREGLEDIMA VOZILA U PRVOM TROMJESEČJU 2021. GODINE I
STRUČNE TEME / STATISTICAL DATA ANALYSIS OF THE TECHNICAL
INSPECTION OF VEHICLES IN FIRST QUARTER OF 2021 AND
PROFESSIONAL TOPICS

Stručni bilten broj 54

STRUČNI BILTEN - IPI

ISSN 2490-3337

Zenica, april/travanj 2021. godine

IPI – "INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING", d.o.o.
Fakultetska 1, Zenica, Bosna i Hercegovina

ISO 9001:2015
ISO 27001:2013
ISO 14001:2015
ISO 22301:2019

STATISTIČKA ANALIZA PODATAKA O OBAVLJENIM TEHNIČKIM
PREGLEDIMA VOZILA U PRVOM TROMJESEČJU 2021. GODINE I
STRUČNE TEME / STATISTICAL DATA ANALYSIS OF THE TECHNICAL
INSPECTION OF VEHICLES IN FIRST QUARTER OF 2021 AND
PROFESSIONAL TOPICS

Stručni bilten broj 54

STRUČNI BILTEN – IPI

Zenica, april/travanj 2021. godine

Izdavač: Institut za privredni inženjering d.o.o.
Fakultetska 1, Zenica, Bosna i Hercegovina

Za izdavača: van. prof. dr. Fuad Klisura, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

Autori: Muhamed Barut, dipl. ing. saobraćaja/prometa
van. prof. dr. Fuad Klisura, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Ibrahim Mustafić, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
MA Elvedin Suljić, dipl. ing. saobraćaja/prometa
dr. sc. Mirsada Oruč, dipl. ing. metalurgije
dr. sc. Dragana Agić, dipl. iur.

Redakcijski odbor: prof. dr. Sabahudin Ekinović, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
van. prof. dr. Samir Lemeš, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
prof. dr. Muharem Šabić, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

Recenzent: prof. dr. Sabahudin Jašarević, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

Lektor: Dijana Hasanica, prof.

Prevodilac i lektor engleskog jezika: Dijana Hasanica, prof.

Pripremio: Muhamed Barut, dipl. ing. saobraćaja/prometa

Štampa/Tisak: Štamparija Fojnica

Za štampariju/Tiskaru: Šehzija Buljina

Tiraž: 400 komada

ISSN 2490-3337 (Online)
ISSN 1840-3409 (Štampano izdanje)

INDEX COPERNICUS
I N T E R N A T I O N A L

**Časopis „STRUČNI BILTEN - IPI“ je indeksiran u
međunarodnoj listi naučnih časopisa**

"ICI Journals Master List database for 2019"

ICV 2019 = 60.66

**The journal „STRUČNI BILTEN - IPI“ is indexed in the
international journal list**

"ICI Journals Master List database for 2019"

ICV 2019 = 60.66

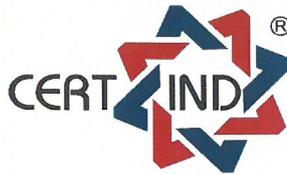
CERTIFICATE
VALID UNDER
THE CONDITION
OF ANNUAL VISA

ANNUAL VISA UNTIL
AUGUST
2020

ANNUAL VISA UNTIL
AUGUST
2021

certification body
Details regarding the present certificate can be obtained by contacting CERTIND SA. Telephone: +4021.313.36.51/ E-mail: office@certind.ro
Counterfeiting of the present certificate is punished according to the applicable laws.

CERTIFICATE

CERTIND

Confirms that the management system of

INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING DOO ZENICA

registration address : Fakultetska 1, 72000 Zenica, Bosnia and Herzegovina

conforms to the requirements of

ISO 9001:2015

Certification scope:

Research and experimental development on natural sciences
and engineering sciences.

Certificate no.: 19485 C

GENERAL MANAGER

Violeta Sergentu

Current certification: 22.08.2019

Current certification cycle ends on: 21.08.2022 under condition of annual visa

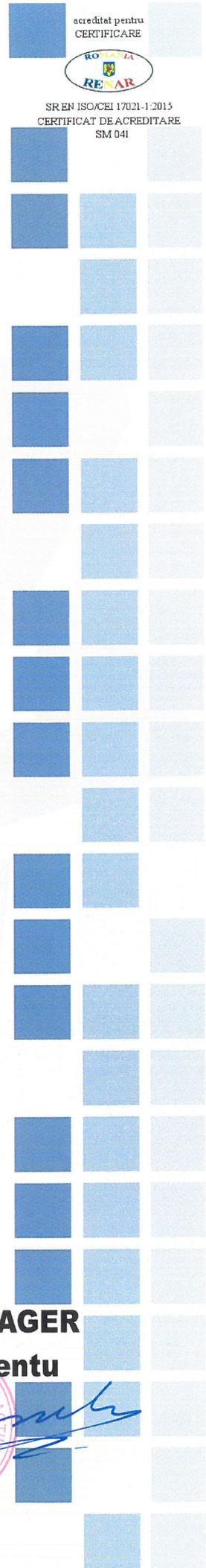
Recertification shall be completed prior to the current certification cycle end date

The certification body reserves the right to suspend or withdraw the present certificate if during surveillance audits it is identified that the organization does not continue to respect the specified requirements.

CERTIND SA - CERTIFICATION BODY

UGIR 1903 Palace, 27-29 George Enescu street, Bucharest 1

acreditat pentru
CERTIFICARE

SR EN ISO/CEI 17021-1:2015
CERTIFICAT DE ACREDITARE
SM 041

CERTIFICATE
VALID UNDER
THE CONDITION
OF ANNUAL VISA

ANNUAL VISA UNTIL
AUGUST
2020

ANNUAL VISA UNTIL
AUGUST
2021

CERTIFICATE

CERTIND

Confirms that the management system of

INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING DOO ZENICA

registration address : Fakultetska 1, 72000 Zenica, Bosnia and Herzegovina

conforms to the requirements of

ISO/IEC 27001:2013

Certification scope:

Research and experimental development on natural sciences
and engineering sciences.

U skladu sa Izjavom o primenljivosti: 1011-ISM-D-0004 ed.1 od 18.08.2014

Certificate no.: 19485 SI

GENERAL MANAGER

Violeta Sergentu

Current certification: 22.08.2019

Current certification cycle ends on: 21.08.2022 under condition of annual visa

Recertification shall be completed prior to the current certification cycle end date

The certification body reserves the right to suspend or withdraw the present certificate if during surveillance audits it is identified that the organization does not continue to respect the specified requirements.

CERTIND SA - CERTIFICATION BODY

UGIR 1903 Palace, 27-29 George Enescu street, Bucharest 1

certification body

Details regarding the present certificate can be obtained by contacting CERTIND SA. Telephone: +4021.313.36.51/ E-mail: office@certind.ro
Counterfeiting of the present certificate is punished according to the applicable laws.

acreditat pentru
CERTIFICARE

SR EN ISO/CEI 17021-1:2015
CERTIFICAT DE ACREDITARE
SM 041

CERTIFICATE

MANAGEMENT SYSTEMS

CERTIFICATION

This is to certify that the

Environmental Management System of

INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING D.O.O.

Fakultetska 1, 72000 Zenica, Bosnia and Herzegovina

has been found to conform to

ISO 14001:2015

Certification scope

Certification and homologation services for vehicles and their parts, devices and equipment.

Certificate no: 1710BH243E

Date of current certification: 03.02.2021

Date of expiry: 02.02.2024

Current issue of the certificate: 03.02.2021

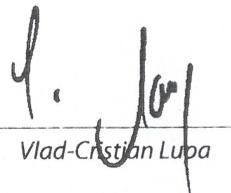
Scan the QR code to verify this certification

or visit www.rigcert.org section Certification Check

CERTIFICATE VALID ONLY UNDER THE CONDITION OF ANNUAL CONFIRMATION	
Confirmation of annual surveillance February 2022	Confirmation of annual surveillance February 2023

For the certification body:

Vlad-Cristian Lupa

This certification is valid only if surveillance audits are successfully carried out according to the specified frequency and the certification requirements are fulfilled during the whole certification cycle.

RIGCERT Certification Body

4 Leontos Sofou, Thessaloniki, Greece/ 13 Scarlatescu, Bucharest, Romania

www.rigcert.org

CERTIFICATE

MANAGEMENT SYSTEMS

CERTIFICATION

This is to certify that the

Business Continuity Management System of

INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING D.O.O.

Fakultetska 1, 72000 Zenica, Bosnia and Herzegovina

has been found to conform to

ISO 22301:2019

Certification scope

Certification and homologation services for vehicles and their parts, devices and equipment.

Certificate no: 1710BH243BC

Date of current certification: 03.02.2021

Date of expiry: 02.02.2024

Current issue of the certificate: 03.02.2021

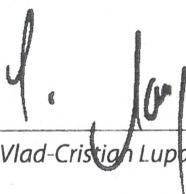
Scan the QR code to verify this
certification

or visit www.rigcert.org section
Certification Check

CERTIFICATE VALID ONLY UNDER THE CONDITION OF ANNUAL CONFIRMATION	
Confirmation of annual surveillance February 2022	Confirmation of annual surveillance February 2023

For the certification body:

Vlad-Cristian Lupa

This certification is valid only if surveillance audits are successfully carried out according to the specified frequency and the certification requirements are fulfilled during the whole certification cycle.

RIGCERT Certification Body

4 Leontos Sofou, Thessaloniki, Greece/ 13 Scarlatescu, Bucharest, Romania

www.rigcert.org

O NAMA

„IPI – Institut za privredni inženjering“ Zenica

„Institut za privredni inženjering“ je osnovan 27.04.2004. godine na osnovu Ugovora o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću, a registrovan Rješenjem o upisu subjekata u sudski registar, broj: U/I-658/04 od 10.05.2004. godine.

„Institut za privredni inženjering“ Zenica je firma za istraživanje i eksperimentalni razvoj, planiranje i projektovanje, konsalting i edukaciju. Osnovan je sa idejom da se promovišu naučni i stručni potencijali, akumulirana znanja i iskustva, i infrastruktura Mašinskog fakulteta i Univerziteta u Zenici.

IPI – Institut čine dva odjela:

- Odjel „Inženjering“
- Odjel „Centar za vozila“

Odjel Inženjering

Aktivnosti ovog odjela su slijedeće:

- izrada: studija i elaborata, razvojnih i biznis planova, programa, projekata i druge tehničke dokumentacije;
- konsalting o: tehničko-tenološkim i ekonomsko-finansijskim pitanjima, uvođenju i razvoju proizvoda, izboru opreme i investiranju, tržišnom nastupu i promocijnim aktivnostima;
- laboratorijske usluge obrade i ispitivanja;
- izvođenje programa obuke i osposobljavanja.

Stalni poslovi Odjela Inženjeringa su:

1. Dio poslova na organizovanju i realizaciji Međunarodnog naučno-stručnog skupa „Tendencije u razvoju mašinskih konstrukcija i tehnologija – TMT“, koji se održava svake godine;
2. Dio poslova na organizovanju i realizaciji Međunarodnog naučno-stručnog skupa „QUALITY“, koji se održava svake druge godine;
3. Dio poslova na organizovanju i realizaciji Međunarodnog naučno-stručnog skupa „ODRŽAVANJE“, koji se održava svake druge godine;
4. Projektovanje potrebno pri atestiranju motornih i priključnih vozila;
5. Jednokratni poslovi koji se rade za razne korisnike od 2004. godine:

4.1 Studije i elaborati, razvojni i biznis planovi, programi, projekti i druga tehnička dokumentacija:

- Studija privrednog razvoja ZE-DO kantona (u saradnji sa Ekonomskim institutom Sarajevo),
- Rekonstrukcija čelične konstrukcije presipnog tornja pogona za pečenje klinkera u Cementari „Kakanj“ u Kaknju,
- Glavni rudarski projekat površinskog kopa dijabaza „Papratnica“ kod Zavidovića,
- Elaborat o uticaju na okoliš pri eksploataciji dijabaza na površinskom kopu „Papratnica“ kod Zavidovića,
- Dopunski rudarski projekat površinskog kopa krečnjaka „Drenik“ Srebrenik,
- Istraživanje i definisanje tehničko-tehnoloških parametara za program osvajanja proizvodnje automobilskih rezervoara za plinska goriva u firmi „Metalno“ Zenica – Faza 1,
- Izvedbeni projekat za proizvodnju pet željezničkih vagona nosivosti 100 tona za „Arcelor Mittal“ Zenica,
- Analiza pogonskog stanja ventilatora dimnih plinova M22 i ventilatora primarnog zraka M23 u firmi „Natron-Hayat“ Maglaj,
- Dopunski rudarski projekti za površinske kopove „Plješevac“ i „Zobov dol“ za firmu „House Milos“ Sarajevo.

4.2 Konsalting o tehničko-tehnološkim i ekonomsko-finansijskim pitanjima, uvođenju i razvoju proizvoda, izboru opreme i investiranju, tržišnom nastupu i promocijnim aktivnostima:

- Nostrifikacija i revizija projektno-tehničke dokumentacije Elektročeličane u kompaniji „Arcelor Mittal“ Zenica,

- Tehnička dokumentacija i izdavanje atesta za mašinu za vertikalno bušenje u RMU „Kakanj“ u Kaknju,
- Periodični pregledi utovarivača i devet mašina sa pribavljanjem upotrebnih dozvola u firmi „House Milos“ Sarajevo,
- Periodični pregled betonare u firmi „House Milos“ Sarajevo,
- Ocjena stanja mlina žitarica stočne hrane u firmi „Brovis“ Visoko,
- Ispitivanje – dijagnostičko mjerenje i ocjena stanja na ventilatoru dimnih plinova M22 u firmi „Natron-Hayat“ Maglaj.

4.3 Laboratorijske usluge obrade i ispitivanja:

- Lasersko dovođenje u osu reduktora sa sjekiroom na sjekirostroju u firmi „Natron-Hayat“ Maglaj,
- Umjeravanje vibro stola i mješalice (nivo vibracija i broj obrtaja) u Fabrici cementa Lukavac,
- Mjerenje tačnosti mašina u firmi „Alloy Wheels“ Jajce.

4.4 Organizacija naučno-stručnih skupova i izvođenje programa obuke i stručnog osposobljavanja:

- Obuka i polaganje stručnih ispita za rukovanje termoenergetskim postrojenjima za radnike u kompaniji „Arcelor Mittal“ Zenica,
- Instruktivna nastava i polaganje stručnih ispita za voditelje stanica tehničkog pregleda i kontrolore tehničke ispravnosti vozila,
- Seminar o osnovama modeliranja u programu NX 4 za UNIS-PRETIS Vogošća
- TECHNO – EDUCA 2007 i TECHNO – EDUCA 2008,
- Obuka zaposlenika u drvoprerađivačkim firmama u regiji Centralna BiH za CNC programiranje i rad sa kompjuterski upravljanim obradnim centrom za preradu drveta,
- Izrada Zbornika radova sa Business Development Conference Zenica 2008.

Usluge Instituta temelje se na primjeni i korištenju akumuliranih znanja i iskustava iz domaćih i inozemnih izvora, te stvaralaštvu, sposobnosti i motivaciji saradnika, iza kojih stoje brojni naučnoistraživački radovi i uspješno realizovani projekti. Ustanovljena dugoročna poslovno-tehnička saradnja sa Mašinskim fakultetom i Univerzitetom u Zenici omogućuje Institutu značajne prednosti, koje se ogledaju i u slijedećem:

- multidisciplinarni timovi stalnih saradnika sa naučnim i stručnim zvanjima, višegodišnjim iskustvom i rezultatima u naučnoistraživačkom radu,
- upotreba savremene i certificirane opreme za tehnološka ispitivanja, procjene i razvoj,
- veze sa drugim domaćim i inozemnim naučnoistraživačkim i obrazovnim institucijama,
- ponuda cjelovitih usluga, od ideje do realizacije.

Naš rad zasnivamo na projektnoj organizaciji i u skladu sa savremenim tehnološkim trendovima. Zavisno od područja na koje se odnosi konkretan zadatak odnosno istraživački projekat, angažujemo kompetentne multidisciplinarne timove eksperata.

Odjel Centar za vozila

Period 2007.-2012.

Vlada Federacije BiH je na 178. sjednici održanoj 14.11.2006. godine donijela Odluku o prijenosu javnih ovlaštenja iz oblasti rada stanica tehničkog pregleda na Institut („Službene novine Federacije BiH“, br. 80/06). Poslije toga pripremljen je, i usaglašen, tekst Ugovora o međusobnim pravima i obavezama Ministarstva prometa i komunikacija FBiH i Instituta iz osnova obavljanja prenesenih poslova koji se odnose na rad stanica tehničkog pregleda vozila, na koji je Vlada Federacije BiH dala saglasnost (178. sjednica održana 21.12.2006.) a njegovo potpisivanje obavljeno je u Sarajevu u ponedjeljak 12. februara 2007. godine.

Prema Ugovoru o međusobnim pravima i obavezama Ministarstva prometa i komunikacija FBiH i Instituta iz osnova obavljanja prenesenih poslova koji se odnose na rad stanica tehničkog pregleda vozila, dio djelatnosti, koje je Federalnog ministarstvo prenijelo na Institut sastoji se u:

1. stručnom osposobljavanju kontrolora tehničke ispravnosti vozila, voditelja stanica tehničkog pregleda i drugih osoba koje rade na stručnim poslovima tehničkog pregleda;
2. periodičnoj provjeri znanja kontrolora tehničke ispravnosti vozila i drugih osoba koje rade na stručnim poslovima tehničkog pregleda;
3. kontroli izvršenog baždarenja opreme kojom se vrši kontrola tehničke ispravnosti vozila;
4. obradi podataka i izradi analiza iz oblasti tehničkog pregleda vozila;
5. izradi pisanih uputstava i informacija i stručnih publikacija iz oblasti tehničkog pregleda vozila;
6. uvezivanju stanica za tehnički pregled vozila i drugih zainteresovanih subjekata u jedinstven informatički sistem vezan za poslove tehničkog pregleda vozila;
7. praćenju propisa iz oblasti kontrole ispravnosti vozila koje donose susjedne zemlje, Evropska unija i druge međunarodne organizacije;
8. saradnji sa stručnim, naučnim organizacijama, institutima, preduzećima i drugim pravnim licima iz oblasti tehničkog pregleda vozila.

U vezi prenesenih ovlaštenja na „Institut za privredni inženjering“ Zenica i stanice za tehnički pregled vozila su ovlašteni i dužni zajednički, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima kojima je regulisana ova oblast, provoditi sve potrebne mjere i aktivnosti za ostvarivanje skladnog i stručnog rada stanica u Federaciji Bosne i Hercegovine, u cilju kvalitetnog izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti. U tom smislu, stanice i Institut dužni su osigurati da se poslovi tehničkih pregleda organizuju kao jedinstveni sistem, i to na način koji će doprinijeti unapređenju sigurnosti prometa na cestama, te efikasnom i profesionalnom zadovoljavanju potreba vlasnika vozila.

Period 2012.-

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija BiH je prema Ugovoru o prenosu javnih ovlaštenja za obavljanje dijela poslova iz nadležnosti Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, a koji se odnosi na rad stanica tehničkog pregleda vozila prenijelo Stručnoj instituciji IPI-Institut za privredni inženjering d.o.o. Zenica slijedeće poslove iz Ugovora broj: 01-1009-218/12 potpisanom 02.04.2012.godine i Aneksom II Ugovora broj: 01-1011-134/13 od 20.05.2013. godine i Aneksom III Ugovora od 02.04.2014. godine broj: 01-1011-49/14, o prenosu javnih ovlaštenja za obavljanje dijela poslova iz nadležnosti FMPIK, koji se odnose na rad stanica tehničkog pregleda vozila.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 11. sjednici, održanoj 18.06.2015. godine, donosi novu Odluku o prenosu javnih ovlaštenja iz oblasti rada stanica tehničkog pregleda na stručnu instituciju a na osnovu koje je sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija BiH sklopljen novi Ugovor broj: 01-1011-94/15 od 20.07.2015. godine i Aneks Ugovora broj: 01-1011-94-1/15.

Ti poslovi su:

1. dio poslova stručne edukacije kadrova za obavljanje poslova kontrolora tehničke ispravnosti vozila i drugih osoba koje rade na stručnim poslovima tehničkog pregleda i registracije motornih vozila i to:
 - a) iz oblasti opreme za STPV i procedura obavljanja tehničkog pregleda vozila;
 - b) vođenje matične knjige, izrada i distribucija licenci i pečata za vođitelje i kontrolore uposlene na stanici tehničkog pregleda;
2. dio poslova organizovanja periodične provjere znanja voditelja stanica tehničkog pregleda, kontrolora tehničke ispravnosti vozila i drugog osoblja uposlenog na stanici tehničkog pregleda;
3. dio poslova organizovanja kontrole umjerenosti opreme kojom se vrši kontrola tehničke ispravnosti vozila (IPI Institut ove poslove radi na području: Unsko sanskog kantona, Srednjobosanskog kantona/Kanton Središnja Bosna, Zeničko-dobojskog kantona);
4. dio poslova stručnog nadzora nad radom stanica tehničkog pregleda (IPI Institut radi na 63 stanice tehničkog pregleda sa područja: Unsko sanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, i Srednjobosanskog kantona/Kanton Središnja Bosna);

5. dio poslova organizovanja uvezivanja stanica za tehnički pregled vozila i drugih zainteresiranih subjekata u jedinstven informatički sistem vezan za poslove tehničkog pregleda vozila, kao i video-nadzornog sistema;
6. poslove štampanja i distribucije obrazaca obaveznih za stanice tehničkog pregleda po osnovu Zakona i podzakonskih propisa iz oblasti tehničke ispravnosti vozila donesenih na nivou Bosne i Hercegovine i/ili Federacije Bosne i Hercegovine;
7. dio poslova u cilju ostvarivanja saradnje sa stručnim, naučnim organizacijama, institutima, preduzećima i drugim pravnim licima iz oblasti tehničkog pregleda vozila;
8. dio poslova vezanih za davanje pisanih uputstava i informacija, te izradu stručnih publikacija iz oblasti tehničkog pregleda vozila;
9. na zahtjev organa koji vrši upravni nadzor nad radom stručne institucije iz stava 1. ovog člana, a najmanje dva puta godišnje, dostavlja izvještaje, podatke i dokumenta od značaja za vršenje upravnog nadzora;
10. osposobljavanje kandidata za voditelje stanice tehničkog pregleda i kontrolora tehničke ispravnosti vozila – STRUČNI ISPIT;
11. Informatičko praćenje rada radionica za tahografe prema aktivnostima iz Plana i programa aktivnosti;
12. Posao uspostavljanja EKO testa na stanicama tehničkog pregleda prema aktivnostima iz Plana i programa aktivnosti.
13. Posao uspostavljanja baze podataka za tahografe na stanicama tehničkog pregleda prema aktivnostima iz Plana i programa aktivnosti.

Više o nama možete dobiti kontaktirajući nas i prateći naš rad na službenoj web stranici stručne institucije.

OSNOVNI PODACI O STRUČNOJ INSTITUCIJI

Puni naziv: **Institut za privredni inženjering d.o.o.**

Skraćeni naziv: **IPI d.o.o.**

Adresa: **Fakultetska 1, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina**

Tel.: **+387 32/445-600; 445-662; 445-663**, Fax: **+387 32/445-601; 445-661**

Web: www.ipi.ba E-mail: info@ipi.ba

ABOUT US

IPI - Institute for Economic Engineering Zenica

Institute for Economic Engineering was founded on April 27, 2004. on the basis of Agreement of establishment of a limited liability company, registered in Court registry as no. U/I-658-04 of 10 May 2004.

Institute for economic engineering Zenica is a company for research and experimental development, planning and designing, consulting and education.

It was founded with the idea to promote scientific and technical potential, accumulated knowledge, experience and infrastructure of Faculty of Mechanical engineering and University in Zenica.

Institute consists of two departments:

- Department of Engineering
- The Vehicle Center

Department of Engineering

Activities of this department are:

- making studies, development and business plans, programs, projects and other technical documentation;
- consulting about: technologically, economic and financial matters, introduction and development of products, selection of equipment and investing, market performance and promotional activities.
- laboratory processing services and tests;
- conducting training programs

Continuous affairs of Department of Engineering are:

1. activities in the organization and realization International scientific Conference "Trends in the development of machine construction and technology - TMT" which is held every year;
2. activities in the organization and realization International scientific Conference "QUALITY", which is held every two years;
3. activities in the organization and realization International scientific Conference "MAINTANCE", which is held every two years;
4. design required for certification of vehicles and trailers;
5. one-time affairs for the needs of different clients since 2004:

4.1. Studies and project analysis, development and business plans, programs, projects and other technical documentation:

- Studies of Economic Development in Zenica-Doboj Canton (in cooperation with Economics Institute Sarajevo),
- Reconstruction of the steel structure of spilling tower in machinery for baking clinker in Kakanj cement plant,
- major mining project of the open pit diabase "Papratnica" near Zavidovici,
- Project analysis about impact on the environment during exploitation diabase in the open pit "Papratnica" near Zavidovici,
- supplementary mining project of the limestone open pit "Drenik" Srebrenik,
- research and defining technological parameters for the realization of production gas fuels tanks in vehicles at company "Metalno" Zenica - Phase 1,
- execution project for production five railway wagons capacity of 100 tons for "Arcelor Mittal" Zenica Analysis of the operating condition of the M22 flue gas fan and M23 primary air fan at "Natron-Hayat" company in Maglaj,
- supplementary mining projects for the open pit "Plješevac" and "Zobov dol" for the company "House Milos" Sarajevo.

4.2 Consulting about technologically, economic and financial issues, introduction and development of products, selection of equipment and investing, market performance and promotional activities.

- Validation and audit technical project of electric steel works at "Arcelor Mittal" Zenica
- Technical documentation and issuing certificate for the machine for vertical drilling in coal mine "Kakanj" Kakanj
- Periodic review of the loader and nine machines and obtaining Certificate of Occupancy for the company "House Milos" Sarajevo
- Periodic review of concrete plant at "House Milos" Sarajevo
- Situation assessment of the mill grain fodder for the company "Brovis" Visoko
- Examination - diagnostic measurement and assessment of the M22 flue gases fan for the company "Natron-Hayat" Maglaj.

4.3 Laboratory services and testing

- Bringing the gear unit with an ax in axis with a laser
- Calibration of vibrating table and mixer (level of vibration and rotation) for Lukavac cement plant.
- Measuring machine accuracy for "Alloy Wheels" Jajce

4.4 Organization of scientific and professional conferences, execution of the education and training program:

- training and professional examinations for handling thermalpower plants for the company "Arcelor Mittal" Zenica,
- Education and professional examinations for:
 - - managers of stations for vehicle examination and
 - - inspectors for vehicle technical inspection,
- Conference about basics of modeling in software NX 4 for UNIS-PRETIS Vogsca,
- TECHNO – EDUCA 2007 and TECHNO – EDUCA 2008,
- training of employees in wood processing companies in Central Bosnian region for CNC programming and working with computer-controlled machining center for wood processing,
- Creating proceedings with Business Development Conference Zenica 2008.

Services of the Institute are based on the application and use of the accumulated knowledge and experience from domestic and foreign sources, creativity, capability and motivation of coworker, backed by numerous scientific papers and successfully implemented projects.

Long-term business and technical cooperation established with the Faculty of Mechanical Engineering and University in Zenica provides the Institute significant advantage reflected in the following:

- multidisciplinary teams of permanent coworkers with professional and scientific titles, years of experience and results in scientific research.
- the use of modern and certified equipment for technological tests, assessment and development
- links with other domestic and international scientific research and educational institutions
- comprehensive services, from idea to realization.

Our work is based on project organization and in accordance with current technology trends. Depending on the areas covered by the specific task or research project we hire competent multidisciplinary teams of experts

The Vehicle Center

Period 2007 - 2012

Government of Federation of Bosnia and Herzegovina on the 178th session held on 14.11.2006. adopted a decision on the transfer public powers in the field of stations for vehicle technical examination to Institute (Official Gazette of the FBiH, No. 80/06).

After that, text of the Agreement of mutual rights and obligations of the Ministry of transport and Communication and Institute about stations for vehicle technical examination affairs has been prepared and agreed (Government of Federation of Bosnia and Herzegovina has approved

Agreement on 179th session held on December 21, 2006.) Agreement was signed in Sarajevo on February 12, 2007.

Part of the activities which Federal Ministry transferred to the Institute are:

1. professional training of inspectors of stations for vehicle technical examination, managers of stations and other persons working in professions about technical examination;
2. periodic testing knowledge of inspectors for vehicle technical examination and other persons working in professions about technical examination;
3. Inspection of performed calibration equipment used to inspect vehicle technical examination;
4. data processing and preparation of analyzes in the field of technical inspection of vehicles;5. preparation of written instructions and information, professional publication in the field of technical examination;
5. linking stations for vehicle technical examination and other stakeholders in a unified information system related to the activities of vehicle technical examination;
6. monitoring regulations in the area of vehicle technical inspection taken by neighboring countries, the European Union and other international organizations;
7. cooperation with professional, scientific organizations, institutes, companies and other legal entities in the field of vehicle technical examination.

Institute for Economic Engineering Zenica and stations for vehicle technical examinations are authorized and obliged jointly, in accordance with applicable legal regulations which regulate this field, to carry out all the necessary measures and actions for achieving a harmonious and professional work of stations for vehicle technical inspection, in order to quality performance of tasks within its competence.

In this regard, stations and Institute are obliged to ensure that the activities about vehicle technical inspection are organized as a single system, in a way that will contribute to the improvement of road safety, and efficient and professional meeting the needs of the vehicle owners.

Period 2012 -

Federal Ministry of Transport and Communications is under the Agreement on the transfer of public authority to perform certain activities under the jurisdiction of the Federal Ministry of Transport and Communications, which refers to the stations for vehicle technical inspection transferred to expert institution IPI - Institute for Economic Engineering Ltd. Zenica the following duties under the Contract No. 01-1009-218 / 12 signed 02.04.2012. and Annex II of the Treaty No. 01-1011-134 / 13 of 20.05.2013. and Annex III of the Treaty of 02.04.2014. The number: 01-1011-49 / 14, on transfer of public authority to perform certain activities under the jurisdiction of Federal Ministry of Transport and Communications, referring to the work of stations for vehicle technical inspection.

Government of Federation of Bosnia and Herzegovina on 11th session held on June, 18th, ratified a new decision on the transfer of public powers in the field of vehicle technical inspection on the professional institution on the basis that the Federal Ministry of Transport and Communications signed a new Contract No: 01-1011-94 / 15 of 20.07.2015 and the Annex of Contract No. 01-1011-94-1 / 15

That affairs are:

1. activities on professional training of personnel for performing vehicle technical examination inspectors and other persons working in the professions of technical examination and registration vehicles as follows:
 - a) in the field of equipment for stations for vehicle technical inspection and procedures of vehicle technical inspection.
 - b) building and maintaining register, producing and distributing of licenses and seals for managers and inspectors employed at the vehicle technical station.

2. activities focused on periodic tests for managers of vehicle technical stations, inspectors and other personnel employed at the vehicle technical station.
3. activities on organizing moderation control of equipment used to make a vehicle technical inspections. (IPI Institute these operations performs in the field of Una Sana Canton, Central Bosnia Canton, Zenica-Doboj Canton).
4. professional supervision over the work of vehicle technical inspection stations (IPI Institute works in 63 stations in the field of Una-Sana Canton, Central Bosnia Canton and Zenica-Doboj Canton).
5. activities on organizing linking vehicle technical inspection stations and other stakeholders in unified information system related to activities of vehicle technical inspection, as well as video-surveillance system.
6. printing and distribution mandatory forms for vehicle technical inspection stations based of the Law and regulations in the field of vehicle technical roadworthiness issued in Bosnia and Herzegovina and/or Federation of Bosnia and Herzegovina.
7. activities in order to establish cooperation with professional, scientific organizations, institutes, companies and other legal entities in the field of technical inspection of vehicles.
8. activities related to written instructions and information, development of technical publications in the field of vehicle technical examination.
9. at the request of authorities supervising the work of institution referred to in paragraph 1 of this Article, and at least twice a year, submits reports, information and documents relevant to administrative supervision;
10. training candidates for the inspectors and managers of vehicle technical inspection stations - PROFESSIONAL EXAM.
11. Computer monitoring tachographs workshops.
12. activities on establishing ECO test at vehicle technical inspection stations.
13. activities aimed to establishing a database for tachographs at vehicle technical inspection stations.

If you need more information, please contact us or visit our official web site

INSTITUTE FOR ECONOMIC ENGINEERING Ltd.

IPI Ltd.

Fakultetska 1, Zenica, 72000, Bosnia and Herzegovina

Tel.: **+387 32/445-600; 445-662; 445-663**, Fax: **+387 32/445-601; 445-661**

Web: www.ipi.ba E-mail: info@ipi.ba

IZVOD IZ RECENZIJE

Opšti podaci o biltenu

Bilten sadrži 55 (+16 uvodnih strana) stranica teksta i koncipiran je u 4 stručne teme iz različitih oblasti povezanim sa djelatnošću IPI-Instituta, nadzorom i analizom rada STPV, obukom kontrolora i voditelja na STP, novim konceptima saobraćaja, standardima iz oblasti društvene odgovornosti.

Sadrži 20 Tabela, 8 slika i 2 grafikona koji dopunjavaju pojedine teme prikazane u Biltenu.

I ovaj broj biltena je kombinacija analize statističkih podataka o obavljenim tehničkim pregledima i stručnih tema vezanih za poslove, koje Institut za privredni inženjering obavlja, a koje se odnose na različite segmente saobraćaja.

- 1. Statistički pokazatelji o broju obavljenih pregleda sa analizom karakterističnih pokazatelja na tehničkim pregledima.** Ovaj dio je, kao i do sada, detaljno obrađen i osnovni je dio Biltena, te nam daje detaljne informacije o broju obavljenih pregleda po vrstama i kategorijama vozila u FBiH u prvom kvartalu 2021. godine. Putem većeg broja tabela čitalac može steći uvid u kompletno stanje na području cijele FBiH, kao i pojedinačno po kantonima. Ono što se može zapaziti čitajući ovaj dio Biltena i poredeći ga sa istim periodima u proteklim godinama jeste da je došlo do blagog povećanja u broju obavljenih pregleda, što se već moglo primjetiti u ranijim kvartalima ove godine, od cca 3.500 pregleda više (za ovaj period), i pored stanja vezanog za COVID 19, a podaci o starosnoj strukturi vozila nisu doživjeli nikakve pozitivne trendove, kao i uočeni broj neispravnosti po pojedinim sistemima i komponentama vozila, koji se nažalost smanjuje iz perioda u period ili ima tendenciju stagniranja. Za ovaj period je to skoro 1000 uočenih nepravilnosti manje nego u istom periodu prošle godine. Negativan trend u odnosu na isti period prošle godine, može se uočiti da su STPV evidentirale manji broj neispravnosti na vozilima, od skoro 20%, što govori o manjku pažnje rada ljudi na njihovim stanicama tehničkih pregleda. Naravno, ovo nije dobro sa stanovišta rada zaposlenika na STPV, ali i samih vlasnika vozila i učesnika u saobraćaju. Takođe je primjetno da se pojedini problemi prenose iz jednog vremenskog perioda u drugi i da bi trebalo poduzeti systemske mjere na uočenim problemima koji se dešavaju na stanicama TP. Evidentno je da pojedine stanice, duži period vremena ne registuju gotovo niti jednu neispravnost na vozilima, što svakako dovodi u pitanje rad ljudi na tim stanicama, čime bi se mogli pozabaviti kako ljudi koji prate i nadziru te stanice, tako i možda pojedini inspekcijiski organi. Ako se uzme povećanje broja pregleda na STP, to ukazuje i na povećanje broja vozila, onda je problem evidentiranja sve manje neispravnosti u procentualnom odnosu još značajniji.
- 2. U drugom radu su prikazani rezultati provjere znanja stručnog osoblja uposlenog na stanicama tehničkih pregleda u periodu 01.01. - 31.12.2020. godine na prostoru Federacije BiH.** Ovo je, nažalost, bila godina u kojoj edukacija, pa i sama provjera znanja nije provedena na način kao ranijeh godina. Jedan dio stručnog osoblja je produžio licencu, to je uradilo 50 kandidata, mada bi ovaj broj bio višestruko veći jer je situacija sa COVID-19 spriječila još 400 kandidata da urade produženje licence. Broj kandidata koji su prvi put polagali za licencu i kojima je stručni ispit priznat kao prvo polaganje za licencu je 54. Rezultati provjere znanja stručnog osoblja obavljeni su samo u 2 grada ukupno u 3 termina, a prisustovalo je ukupno 58 kandidata. Ovom segmentu svakako više pažnje bi trebalo posvetiti u tekućoj 2021. godini.
- 3. Porastom motorizacije na područjima velikih gradova uslovljava da postojeći kapaciteti izgrađenih saobraćajnica ne omogućavaju zadovoljavajući nivo usluga.** To se naročito primjećuje u periodima vršnog sata, kada na mreži saobraćajnica broj vozila premašuje projektovani kapacitet saobraćajnica, i zbog toga nastaju velike gužve, zbog kojih učesnici u saobraćaju bivaju zatočeni u velikim kolonama.

Posljedice stvaranja kolona su višestruke. Za učesnike u saobraćaju, mogu se mjeriti, ne samo sa aspekta vremenskih gubitaka, već i onih finansijskih, kao i psiholoških posljedica, koje forsirani tokovi i zagušenja saobraćaja mogu stvarati po učesnike u saobraćaju. Proširenje postojećih kapaciteta i izgradnja dodatnih traka, nije adekvatno rješenje u uslovima povećanja broja vozila, već u optimizaciji postojeće mreže saobraćajnica, kao i izgradnji sistema, koji će omogućiti adekvatnu raspodjelu putnika na putničke automobile i sredstva JGP. Jedan takav vid

sistema je i sistem Park & Ride (sjedi i vozi se), koji omogućava učesnicima u saobraćaju, da na određenim lokalitetima parkiraju svoje motorno vozilo, poželjno van gradskog saobraćaja, pređu u vozilo JGP, voze se do odgovarajućeg odredišta, i tako i nazad. U radu je pokazan primjer na Gradu Sarajevo, a vjerovatno će i ostali veći gradovi morati razmišljati u tom pravcu.

4. Posljednji rad u ovom broju Biltena nam govori o standardu ISO 26000. To je međunarodni standard za društvenu odgovornost i jedan je od najčešće primjenjivanih i najpriznatijih ISO standarda. Iako se već navršilo deset godina od njegovog prvog izdanja on je i dalje važeći i nije se mijenjao. Standard se odnosi na veoma važnu problematiku, tj. društvenu odgovornost. Namjera ovog međunarodnog standarda je da pomogne organizacijama da daju svoj doprinos održivom razvoju. ISO 26000 sve se više smatra načinom na koji se procjenjuje ne samo poboljšanje ukupnih rezultata organizacije nego i njezina opredijeljenost za održivi razvoj koji uključuje ljudska prava. Standard je snažan alat koji pomaže organizacijama da prijeđu sa dobrih namjera na dobre postupke.

ZAKLJUČAK

Stručnoj instituciji IPI preporučujemo izdavanje i ovog broja Biltena, te njegovu distribuciju svim relevantnim faktorima u cijeloj BiH. Prva destinacija ovog broja bi trebale svakako biti stanice za tehnički pregled vozila, koje bi trebale da poduzmu dodatne aktivnosti koje njima stoje na raspolaganju a vezano za unutrašnju obuku kadrova koji rade na STPV. Isti bi trebao da bude sastavni dio literature svih nadležnih iz ukupne oblasti saobraćaja, jer Bilten daje dovoljno podataka za poduzimanje konkretnih akcija za pojedince i organizacije koji učestvuju u ukupnom procesu saobraćaja. Takođe preporučujemo nastavak aktivnosti na polju objavljivanja što većeg broja stručnih tema, koje su jako popularne i korisne za širi broj čitalaca. Preporučujemo upoznavanje šire javnosti sa novinama koje su gotovo svakodnevne u oblasti saobraćaja i tehničkih pregleda, a na koje se nismo navikli, a sve u cilju spriječavanja mogućih problema i nesporazuma, kao i povećanja sigurnosti u saobraćaju u svakom njegovom aspektu.

U Zenici, april 2021. godine

Recenzent: prof. dr. Sabahudin Jašarević, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

EXCERPT FROM THE REVIEWS

General Bulletin Information

The bulletin contains 55 (+16 introductory pages) pages of text and is conceived in 4 professional topics from different areas related to the activities of the IP-Institute, supervision and analysis of technical inspection stations, training of controllers and managers at technical inspection stations, new traffic concepts, standards in social responsibility.

It contains 20 tables, 8 figures and 2 graphs that supplement the individual topics presented in the Bulletin.

This issue of the bulletin is also a combination of the analysis of statistical data on performed technical inspections and professional topics related to the work performed by the Institut za privredni inženjering, which relate to different segments of traffic.

- 1. Statistical indicators on the number of performed inspections with the analysis of characteristic indicators at technical inspections.** This part is, as before, processed in detail and is the basic part of the Bulletin, and gives us detailed information on the number of inspections performed by types and categories of vehicles in the FBiH in the first quarter of 2021. Through a large number of tables, the reader can gain insight into the complete situation in the entire FBiH, as well as individually by cantons. What can be noticed reading this part of the Bulletin and comparing it with the same periods in recent years is that there has been a slight increase in the number of performed inspections, which could already be noticed in earlier quarters of this year, from about 3,500 more inspections (for this period), despite the situation related to COVID 19. Data on the age structure of vehicles did not experience any positive trends, as well as the observed number of malfunctions by individual systems and components of vehicles, which, unfortunately, decreases from period to period or tends to stagnate. For this period, it is almost 1000 observed regularities less than in the same period last year. A negative trend compared to the same period last year can be seen through data recorded at technical inspection stations as a smaller number of malfunctions on vehicles, of almost 20%, which indicates a lack of attention of people working at technical inspection stations. Of course, this is not good from the point of view of the work of the employees at technical inspection stations, but also of the vehicle owners and traffic participants themselves. It is also noticeable that some problems are transferred from one period of time to another and that systemic measures should be taken on the observed problems that occur at technical inspection stations. It is evident that some stations do not register almost any malfunctions on vehicles for a long period of time, which certainly calls into question the work of people at these stations, which could be addressed to people who monitor and supervise these stations, and perhaps some inspection bodies. The increase in the number of inspections at the technical inspection stations indicates an increase in the number of vehicles, then the problem of recording less and less defects in the percentage is even more significant.
- 2.** The second paper presents the results of testing of professional staff employed at technical inspection stations in the period from January 1st till December 31st in 2020. in the Federation of BiH. Unfortunately, this was a year in which education and even the testing itself was not conducted in the same way as in previous years. One part of the professional staff extended the license, 50 candidates. This number would be many times higher but the situation with COVID-19 prevented another 400 candidates from doing the license extension testing. The number of candidates who took the license testing for the first time and whose professional exam was recognized as the first exam for the license is 54. Testings were performed only in 2 cities in a total of 3 terms, and a total of 58 candidates attended. More attention should certainly be paid to this segment in the current 2021 year.
- 3.** The increase of motorization in the areas of large cities conditions that the existing capacities of the constructed roads do not provide a satisfactory level of services. This is especially noticeable during peak hours, when the number of vehicles on the road network exceeds the projected capacity of the roads, and as a result there are large traffic jams, due to which traffic participants are trapped in large columns. The consequences of creating columns are multiple. For traffic participants, they can be measured, not only from the aspect of time losses, but also

those financial, as well as psychological consequences, which forced flows and traffic congestion can create for traffic participants. Expansion of existing capacities and construction of additional lanes is not an adequate solution in the conditions of increasing the number of vehicles, but in optimizing the existing road network, as well as building a system that will enable adequate distribution of passengers on passenger cars and public utility vehicles. One such type of system is the Park & Ride system (sitting and driving), which allows traffic participants to park their motor vehicle in certain locations, preferably outside city traffic, switch to a public utility vehicle, drive to a suitable destination, and to come back the same way. The paper shows an example of Sarajevo, and other larger cities will probably have to think in that direction.

4. The last paper in this issue of the Bulletin tells us about the ISO 26000 standard. It is an international standard for social responsibility and is one of the most frequently applied and most recognized ISO standards. Although it has been ten years since its first edition, it is still valid and has not changed. The standard refers to a very important issue, ie. social responsibility. The intent of this International Standard is to help organizations contribute to sustainable development. ISO 26000 is increasingly seen as a way of assessing not only the improvement of an organization's overall performance but also its commitment to sustainable development that includes human rights. The standard is a powerful tool that helps organizations move from good intentions to good practices.

CONCLUSION

We recommend to the professional institution IPI the issuance of this issue of the Bulletin, and its distribution to all relevant factors throughout BiH. The first destination of this issue should certainly be the stations for technical inspection of vehicles, which should undertake additional activities available to them related to the internal training of staff working on these stations. It should be an integral part of the literature of all authorities in the overall field of transport, because the Bulletin provides enough information to take concrete actions for individuals and organizations involved in the overall process of transport.

We also recommend continuing activities in the field of publishing as many professional topics as possible, which are very popular and useful for a wider number of readers. We recommend introducing the general public to the novelties that are almost daily in the field of traffic and technical inspections, and to which we are not accustomed, all in order to prevent possible problems and misunderstandings, as well as increase traffic safety in every aspect.

Zenica, April 2021

Reviewer: Prof. dr. Sabahudin Jašarević, B.Sc.

SADRŽAJ

O NAMA
IZVOD IZ RECENZIJE

1. UVOD / INTRODUCTION	- 1 -
2. UKUPAN BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA U PRVOM TROMJESEČJU 2021. GODINE PO VRSTAMA PREGLEDA (FBiH, KANTONI, STANICE) / TOTAL NUMBER OF COMPLETED TECHNICAL INSPECTIONS IN FIRST QUARTER OF 2021 BY TYPE (FB&H, CANTONS, STATIONS)	- 2 -
2.1. BROJ OBAVLJENIH TEHNIČKIH PREGLEDA VOZILA U FEDERACIJI BIH I KANTONIMA	- 2 -
2.1.1. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U UNSKO-SANSKOM KANTONU	- 5 -
2.1.2. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U POSAVSKOM KANTONU	- 7 -
2.1.3. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U TUZLANSKOM KANTONU	- 8 -
2.1.4. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U ZENIČKO-DOBOJSKOM KANTONU	- 11 -
2.1.5. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U BOSANSKO-PODRINJSKOM KANTONU	- 13 -
2.1.6. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U SREDNJOBOSANSKOM KANTONU	- 14 -
2.1.7. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM KANTONU	- 16 -
2.1.8. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U ZAPADNO-HERCEGOVAČKOM KANTONU	- 18 -
2.1.9. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U KANTONU SARAJEVO	- 19 -
2.1.10. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U KANTONU 10	- 22 -
2.2. STATISTIČKA ANALIZA PODATAKA O OBAVLJENIM TEHNIČKIM PREGLEDIMA VOZILA..	- 24 -
Muhamed Barut, Fuad Klisura	
3. REZULTATI PROVJERE ZNANJA STRUČNOG OSOBLJA UPOSLENOG NA STANICAMA TEHNIČKIH PREGLEDA U PERIODU 01.01. - 31.12.2020. GODINE NA PROSTORU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE / RESULTS OF EXAMS OF PROFESSIONAL STAFF EMPLOYED ON TECHNICAL INSPECTION STATIONS IN THE PERIOD FROM 1 st JANUARY TO 31 st DECEMBER 2020 IN THE AREA OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA	- 40 -
Ibrahim Mustafić	
4. URBANA MOBILNOST U FUNKCIJI SISTEMA PARK & RIDE SA OSVRTOM NA GRAD SARAJEVO / URBAN MOBILITY IN THE FUNCTION OF THE PARK & RIDE SYSTEM WITH REFERENCE TO THE CITY OF SARAJEVO	- 43 -
Elvedin Suljić	
5. STANDARD ISO 26000 I DRUŠTVENA ODGOVORNOST / ISO 26000 STANDARD AND SOCIAL RESPONSIBILITY	- 51 -
Mirsada Oruč, Dragana Agić	

1. UVOD / INTRODUCTION

Poglavlje 2. STRUČNOG BILTENA – IPI je statistička analiza podataka o obavljenim tehničkim pregledima u prvom tromjesečju 2021. godine, sa proširenom analizom i ostalih pokazatelja dobivenih na osnovu unesenih podataka prilikom vršenja tehničkog pregleda vozila.

U poglavlju 3. su prikazani rezultati provjere znanja stručnog osoblja uposlenog na stanicama tehničkih pregleda u periodu 01.01.-31.12.2020. godine na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine.

U poglavlju 4. predstavljen je koncept održive gradske urbane mobilnosti, koji se oslanja na kvalitetan javni gradski prevoz, koji može odgovoriti na rastuću saobraćajnu potražnju za društvenim kretanjima stanovnika.

Poglavlje 5. daje uvid u osnovne karakteristike standarda ISO 26000.

2. UKUPAN BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA U PRVOM TROMJESEČJU 2021. GODINE PO VRSTAMA PREGLEDA (FBiH, KANTONI, STANICE) / TOTAL NUMBER OF COMPLETED TECHNICAL INSPECTIONS IN FIRST QUARTER OF 2021 BY TYPE (FB&H, CANTONS, STATIONS)

Autori: Muhamed Barut, dipl. ing. saobraćaja/prometa
van. prof. dr. Fuad Klisura, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Institut za privredni inženjering, Zenica

Sažetak

U ovom radu je dat prikaz broja obavljenih tehničkih pregleda za Federaciju BiH, kantone i stanice za tehnički pregled vozila. Prikazan je i čitav niz zanimljivih statističkih podataka dobivenih putem informacionog sistema. Izdvojeni su podaci o prosječnoj starosti vozila, prema vrsti vozila, broju evidentiranih neispravnosti po uređajima koji se kontrolišu prilikom pregleda, te broju neispravnosti po stanicama za tehnički pregled vozila.

Ključne riječi: *tehnički pregled, neispravnost, prosječna starost vozila, vrste pregleda, EKO test.*

Abstract

This paper presents the number of performed technical inspections/roadworthiness tests for the Federation of B&H, the cantons and stations for technical inspection of vehicles. There is presented a range of interesting statistics obtained via information system.

Data are sorted by average age of vehicles, by vehicle type, the number of registered device defects that are controlled during the technical inspection, and the number of defects on the stations for technical inspection of vehicles.

Key words: *technical inspection/roadworthiness test, defect, the average age of vehicles, types of inspections, ECO test.*

2.1. BROJ OBAVLJENIH TEHNIČKIH PREGLEDA VOZILA U FEDERACIJI BIH I KANTONIMA

Broj obavljenih pregleda prikazan je po kantonima, gradovima, općinama i stanicama za tehnički pregled vozila. Prikazani su podaci i za stanice za tehnički pregled vozila koje više ne rade, te stanice za tehnički pregled vozila kod kojih je došlo do promjene vlasnika.

U Tabeli 1. dat je prikaz obavljenih pregleda po vrstama pregleda i po broju obavljenih EKO testova za područje Federacije BiH. Za područje kantona u Federaciji BiH podaci su prikazani u Tabeli 2. U sljedećim potpoglavljima su dati i obavljeni pregledi po pojedinim stanicama za tehnički pregled vozila.

Glavne promjene, koje su uslijedile nakon 01.09.2020. godine, a što se može vidjeti u tabelama su da se dosadašnji preventivni tehnički pregled, preimenovao u PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED - nivo FBiH. Nije bilo izmjene u propisima vezano za ovu vrstu pregleda nego se radi sličnog imena sa drugom vrstom pregleda naziv izmjenio da ne bi došlo do mogućih grešaka.

Umjesto redovnog šestomjesečnog tehničkog pregleda uveden je PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED - nivo BIH.

Nova vrsta pregleda je identifikacija novoproducenog vozila. Postoji i propisana procedura dostupna ovlaštenim stanicama tehničkih pregleda putem web stranice.

Tabela 1. Broj obavljenih pregleda i broj EKO TEST-ova u Federaciji BiH u prvom tromjesečju 2021. godine

	Identifikacija		Preventivni pregledi - BiH		Preventivni pregledi - FBiH		Redovni pregledi		Tehničko-eksploatacioni pregledi		Vanredni pregledi	
	Pregled	Eko Test	Pregled	Eko Test	Pregled	Eko Test	Pregled	Eko Test	Pregled	Eko Test	Pregled	Eko Test
RADNA MAŠINA	18	0	0	0	0	0	262	0	2	0	4	0
L1	24	0	0	0	0	0	256	0	0	0	2	0
L2	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0
L3	21	0	3	0	0	0	545	0	0	0	1	0
L5	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
L6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
L7	24	0	0	0	0	0	51	1	0	0	1	0
M1	1.184	0	435	8	495	1	123.518	123.348	843	578	626	26
M2	4	0	93	0	58	0	24	24	140	130	15	0
M3	2	0	440	1	154	0	57	56	418	382	12	1
N1	191	0	463	1	6.189	59	1.938	1.893	6.155	5.516	204	21
N2	16	0	507	3	1.440	4	312	296	1.370	1.235	55	1
N3	32	0	2.721	5	1.146	0	645	632	2.594	2.353	50	1
O1	114	0	0	0	0	0	1.177	0	6	0	6	0
O2	27	0	15	0	141	0	122	0	380	0	6	0
O3	1	0	28	0	50	0	121	0	69	0	0	0
O4	29	0	1.616	0	750	0	420	0	1.582	0	41	0
R2	13	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0
R3	3	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0
T1	8	0	0	0	0	0	389	0	0	0	2	0
T2	4	0	0	0	0	0	164	0	0	0	0	0
T3	46	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0
T4	3	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0
T5	0	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0	0
Ukupno	1.764	0	6.321	18	10.423	64	130.120	126.250	13.559	10.194	1.025	50
UKUPNO PREGLEDA			163.212				UKUPNO EKO TESTOVA			136.576		

Tabela 2. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po kantonima u Federaciji BiH u prvom tromjesečju 2021. godine

KANTON	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
Unsko - sanski kanton	IDENTIFIKACIJA	115
	PREV - BIH	411
	PREV- FBIH	929
	RED	12.669
	TEU	1.137
	VANR	76
	UKUPNO	15.337
Posavski kanton	IDENTIFIKACIJA	24
	PREV - BIH	75
	PREV- FBIH	146
	RED	2.171
	TEU	220
	VANR	7
	UKUPNO	2.643
Tuzlanski kanton	IDENTIFIKACIJA	241
	PREV - BIH	1.842
	PREV- FBIH	2.158
	RED	26.227
	TEU	2.721
	VANR	282
Zeničko – dobojski kanton	IDENTIFIKACIJA	150
	PREV - BIH	1.464
	PREV- FBIH	1.632
	RED	20.753
	TEU	2.367
	VANR	339
Bosansko-podrinjski kanton	IDENTIFIKACIJA	6
	PREV - BIH	45
	PREV- FBIH	71
	RED	1.494
	TEU	115
	VANR	6
Srednjobosanski kanton	IDENTIFIKACIJA	125
	PREV - BIH	684
	PREV- FBIH	1.318
	RED	12.932
	TEU	1.585
Srednjobosanski kanton	VANR	37
	UKUPNO	16.681
Hercegovačko-neretvanski kanton	IDENTIFIKACIJA	216
	PREV - BIH	499
	PREV- FBIH	1.162
	RED	14.152
	TEU	1.589
	VANR	50
	UKUPNO	17.668
Zapadno – hercegovački kanton	IDENTIFIKACIJA	83
	PREV - BIH	345
	PREV- FBIH	708
	RED	7.401
	TEU	1.036
	VANR	35
	UKUPNO	9.608
Kanton Sarajevo	IDENTIFIKACIJA	790
	PREV - BIH	813
	PREV- FBIH	2.110
	RED	29.059
	TEU	2.429
	VANR	186
Kanton 10	UKUPNO	35.387
	IDENTIFIKACIJA	14
	PREV - BIH	143
	PREV- FBIH	189
	RED	3.262
	TEU	360
Kanton 10	VANR	7
	UKUPNO	3.975

2.1.1. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U UNSKO-SANSKOM KANTONU
Tabela 3. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila Unsko-sanskog kantona u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	
ASA ASSISTANCE, Bihać	IDENTIFIKACIJA	6	AGRAM, Cazin	STP UKUPNO	489	
	PREV - BIH	6		ČAVKIĆ, Cazin	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV- FBIH	36			PREV - BIH	20
	RED	865			PREV- FBIH	55
	TEU	28			RED	743
	VANR	0			TEU	54
	STP UKUPNO	941			VANR	2
BERLINA TEHNIČKI PREGLED VOZILA, Bihać	IDENTIFIKACIJA	9			STP UKUPNO	875
	PREV - BIH	17		KAMASS, Cazin	IDENTIFIKACIJA	6
	PREV- FBIH	81			PREV - BIH	63
	RED	1.553	PREV- FBIH		83	
	TEU	120	RED		623	
	VANR	2	TEU		121	
	STP UKUPNO	1.782	VANR		2	
ČAVKIĆ, Bihać	IDENTIFIKACIJA	7	STP UKUPNO		898	
	PREV - BIH	43	TESTING CENTAR, Cazin	IDENTIFIKACIJA	21	
	PREV- FBIH	92		PREV - BIH	8	
	RED	564		PREV- FBIH	58	
	TEU	102		RED	1.085	
	VANR	1		TEU	53	
	STP UKUPNO	809		VANR	5	
KAMION CENTAR, Bihać	IDENTIFIKACIJA	19		STP UKUPNO	1.230	
	PREV - BIH	34	OPĆINA UKUPNO		3.492	
	PREV- FBIH	67	ADDA PROMET, Velika Kladuša	IDENTIFIKACIJA	3	
	RED	689		PREV - BIH	4	
	TEU	72		PREV- FBIH	21	
	VANR	1		RED	544	
STP UKUPNO	882	TEU		21		
OPĆINA UKUPNO		4.414		VANR	2	
	REMIS, Bosanska Krupa - Ljusina	IDENTIFIKACIJA	2	STP UKUPNO	595	
		PREV - BIH	24	TESTING CENTAR, Velika Kladuša	IDENTIFIKACIJA	7
		PREV- FBIH	32		PREV - BIH	37
		RED	386		PREV- FBIH	99
		TEU	44		RED	1.734
		VANR	9		TEU	159
STP UKUPNO		497	VANR		4	
REMIS, Bosanska Krupa - Proleterska	IDENTIFIKACIJA	5	STP UKUPNO		2.040	
	PREV - BIH	18	OPĆINA UKUPNO		2.635	
	PREV- FBIH	48	ASA ASSISTANCE, Sanski Most	IDENTIFIKACIJA	12	
	RED	681		PREV - BIH	37	
	TEU	30		PREV- FBIH	51	
	VANR	33		RED	770	
STP UKUPNO	815	TEU		60		
OPĆINA UKUPNO		1.312		VANR	5	
	AGRAM, Cazin	IDENTIFIKACIJA	4	STP UKUPNO	935	
		PREV - BIH	7	TESTING CENTAR, Sanski Most	IDENTIFIKACIJA	2
		PREV- FBIH	35		PREV - BIH	24
		RED	417		PREV- FBIH	84
		TEU	26		RED	576
VANR		0	TEU		108	

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
TESTING CENTAR, Sanski Most	VANR	2
	STP UKUPNO	796
OPĆINA UKUPNO		1.731
TESTING CENTAR, Bosanski Petrovac	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	38
	PREV- FBIH	18
	RED	281
	TEU	55
	VANR	3
	STP UKUPNO	398
OPĆINA UKUPNO		398
AGRAM, Bužim	IDENTIFIKACIJA	6
	PREV - BIH	11
	PREV- FBIH	44
	RED	629
	TEU	44
	VANR	1
	STP UKUPNO	735
OPĆINA UKUPNO		735
ASA ASSISTANCE, Ključ	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	20
	PREV- FBIH	25
	RED	529
	TEU	40
	VANR	4
	STP UKUPNO	620
OPĆINA UKUPNO		620

2.1.2. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U POSAVSKOM KANTONU
Tabela 4. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila Posavskog kantona u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
TESTING CENTAR, Domaljevac-Šamac	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	0
	PREV- FBIH	7
	RED	167
	TEU	16
	VANR	0
	STP UKUPNO	191
OPĆINA UKUPNO		191
AGRAM, Orašje	IDENTIFIKACIJA	4
	PREV - BIH	15
	PREV- FBIH	22
	RED	540
	TEU	30
	VANR	0
	STP UKUPNO	611
TESTING CENTAR, Orašje	IDENTIFIKACIJA	13
	PREV - BIH	20
	PREV- FBIH	44
	RED	693
	TEU	75
	VANR	3
	STP UKUPNO	848
OPĆINA UKUPNO		1.459
AGRAM, Odžak	IDENTIFIKACIJA	6
	PREV - BIH	39
	PREV- FBIH	66
	RED	494
	TEU	86
	VANR	4
	STP UKUPNO	695
ZEKO-PROMET, Odžak	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	1
	PREV- FBIH	7
	RED	277
	TEU	13
	VANR	0
STP UKUPNO		298
OPĆINA UKUPNO		993

2.1.3. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U TUZLANSKOM KANTONU
Tabela 5. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila Tuzlanskog kantona u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	
OSING, Banovići	IDENTIFIKACIJA	0	GRAPS, Gradačac	STP UKUPNO	1.728	
	PREV - BIH	37		TESTING CENTAR, Gradačac	IDENTIFIKACIJA	25
	PREV- FBIH	18			PREV - BIH	65
	RED	947			PREV- FBIH	65
	TEU	45			RED	497
	VANR	4			TEU	78
	STP UKUPNO	1.051			VANR	7
		STP UKUPNO			737	
REMIS, Banovići	IDENTIFIKACIJA	0	OPĆINA UKUPNO		3.398	
	PREV - BIH	85	OSING, Kladanj	IDENTIFIKACIJA	0	
	PREV- FBIH	0		PREV - BIH	20	
	RED	626		PREV- FBIH	16	
	TEU	67		RED	516	
	VANR	9		TEU	43	
STP UKUPNO	787	VANR		3		
OPĆINA UKUPNO		1.838		STP UKUPNO	598	
AGRAM, Srebrenik	IDENTIFIKACIJA	4	OPĆINA UKUPNO		598	
	PREV - BIH	30	STTP KAHRIB, Sapna	IDENTIFIKACIJA	2	
	PREV- FBIH	44		PREV - BIH	12	
	RED	710		PREV- FBIH	3	
	TEU	51		RED	268	
	VANR	3		TEU	27	
STP UKUPNO	842	VANR		2		
REMIS, Srebrenik	IDENTIFIKACIJA	11	STP UKUPNO	314		
	PREV - BIH	146	OPĆINA UKUPNO		314	
	PREV- FBIH	84	INGOS, Lukavac	IDENTIFIKACIJA	3	
	RED	864		PREV - BIH	89	
	TEU	126		PREV- FBIH	77	
	VANR	11		RED	1.716	
STP UKUPNO	1.242	TEU		119		
		VANR		5		
SELIMPEX, Srebrenik	IDENTIFIKACIJA	1	STP UKUPNO	2.009		
	PREV - BIH	44	JAMBOSS, Lukavac	IDENTIFIKACIJA	2	
	PREV- FBIH	36		PREV - BIH	55	
	RED	685		PREV- FBIH	67	
	TEU	54		RED	1.150	
	VANR	11		TEU	86	
STP UKUPNO	831	VANR		7		
OPĆINA UKUPNO		2.915	STP UKUPNO	1.367		
GRAD-LUX, Gradačac	IDENTIFIKACIJA	4	NASKO, Lukavac	IDENTIFIKACIJA	0	
	PREV - BIH	44		PREV - BIH	59	
	PREV- FBIH	78		PREV- FBIH	43	
	RED	720		RED	356	
	TEU	80		TEU	55	
	VANR	7		VANR	5	
STP UKUPNO	933	STP UKUPNO		518		
GRAPS, Gradačac	IDENTIFIKACIJA	6	OPĆINA UKUPNO		3.894	
	PREV - BIH	126	AGRAM, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	30	
	PREV- FBIH	132		PREV - BIH	10	
	RED	1.237		PREV- FBIH	105	
	TEU	198				
		VANR	29			

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AGRAM, Tuzla	RED	906
	TEU	65
	VANR	1
	STP UKUPNO	1.117
AUTOCENTAR BH, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	15
	PREV - BIH	13
	PREV- FBIH	76
	RED	1.518
	TEU	48
	VANR	4
	STP UKUPNO	1.674
NIPEX, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	24
	PREV - BIH	46
	PREV- FBIH	38
	RED	353
	TEU	77
	VANR	4
	STP UKUPNO	542
OSING, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	11
	PREV - BIH	17
	PREV- FBIH	39
	RED	991
	TEU	24
	VANR	8
STP UKUPNO	1.090	
POLO, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	11
	PREV - BIH	90
	PREV- FBIH	129
	RED	1.991
	TEU	186
	VANR	8
STP UKUPNO	2.415	
REMIS, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	5
	PREV - BIH	28
	PREV- FBIH	89
	RED	335
	TEU	89
	VANR	2
STP UKUPNO	548	
SAMN, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	28
	PREV - BIH	217
	PREV- FBIH	222
	RED	543
	TEU	239
	VANR	5
	STP UKUPNO	1.254
TZINSPEKT, Tuzla	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	69
	PREV- FBIH	62
	RED	716
	TEU	96
	VANR	7
STP UKUPNO	951	
OPĆINA UKUPNO		9.591
AGRAM, Gračanica	IDENTIFIKACIJA	18

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AGRAM, Gračanica	PREV - BIH	33
	PREV- FBIH	72
	RED	431
	TEU	60
	VANR	5
	STP UKUPNO	619
ASA ASSISTANCE, Gračanica	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	78
	PREV- FBIH	51
	RED	1.389
	TEU	85
	VANR	4
	STP UKUPNO	1.609
OXIS OIL, Gračanica	IDENTIFIKACIJA	8
	PREV - BIH	89
	PREV- FBIH	143
	RED	1.000
	TEU	178
	VANR	22
	STP UKUPNO	1.440
OPĆINA UKUPNO		3.668
OSING, Kalesija	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	27
	PREV- FBIH	27
	RED	543
	TEU	33
	VANR	1
STP UKUPNO	632	
POLO, Kalesija	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	51
	PREV- FBIH	94
	RED	1.151
	TEU	96
	VANR	2
STP UKUPNO	1.395	
OPĆINA UKUPNO		2.027
OSING, Čelić	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	14
	PREV- FBIH	39
	RED	266
	TEU	33
	VANR	1
STP UKUPNO	355	
OPĆINA UKUPNO		355
OSING, Dobož Istok	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	28
	PREV- FBIH	41
	RED	428
	TEU	57
	VANR	1
STP UKUPNO	555	
OPĆINA UKUPNO		555
AUTOCENTAR BH, Živinice	IDENTIFIKACIJA	13
	PREV - BIH	2
	PREV- FBIH	39

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AUTOCENTAR BH, Živinice	RED	693
	TEU	24
	VANR	3
	STP UKUPNO	774
REMIS, Živinice	IDENTIFIKACIJA	7
	PREV - BIH	47
	PREV- FBIH	89
	RED	1.007
	TEU	85
	VANR	1
	STP UKUPNO	1.236
TESTING CENTAR, Živinice	IDENTIFIKACIJA	5
	PREV - BIH	112
	PREV- FBIH	71
	RED	907
	TEU	122
	VANR	90
	STP UKUPNO	1.307
ŽIVINICEREMONT, Živinice	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	59
	PREV- FBIH	69
	RED	767
	TEU	95
	VANR	10
STP UKUPNO	1.001	
OPĆINA UKUPNO		4.318

2.1.4. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U ZENIČKO-DOBOJSKOM KANTONU
Tabela 6. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila Zeničko-dobojskog kantona u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
OSING, Breza	IDENTIFIKACIJA	1	SJAJ, Maglaj	VANR	13
	PREV - BIH	12		STP UKUPNO	441
	PREV- FBIH	38	OPĆINA UKUPNO		1.156
	RED	703	AGRAM, Žepče	IDENTIFIKACIJA	1
	TEU	35		PREV - BIH	18
	VANR	14		PREV- FBIH	41
	STP UKUPNO	803		RED	422
OPĆINA UKUPNO	803	TEU		47	
BOSNAEXPRES, Doboj Jug	IDENTIFIKACIJA	0	VANR	8	
	PREV - BIH	17	STP UKUPNO	537	
	PREV- FBIH	13	AGRAM, Žepče 2	IDENTIFIKACIJA	0
	RED	1.066		PREV - BIH	87
	TEU	32		PREV- FBIH	51
	VANR	15		RED	400
	STP UKUPNO	1.143		TEU	90
GANJGO LINE, Doboj-Jug	IDENTIFIKACIJA	50		VANR	6
	PREV - BIH	384		STP UKUPNO	634
	PREV- FBIH	184	K-PROJEKT, Žepče	IDENTIFIKACIJA	2
	RED	703		PREV - BIH	84
	TEU	429		PREV- FBIH	38
	VANR	9		RED	1.001
STP UKUPNO	1.759	TEU		99	
OPĆINA UKUPNO	2.902	VANR		0	
BN-STEP, Zavidovići	IDENTIFIKACIJA	3	STP UKUPNO	1.224	
	PREV - BIH	25	OPĆINA UKUPNO		2.395
	PREV- FBIH	44	BTS, Visoko	IDENTIFIKACIJA	11
	RED	623		PREV - BIH	36
	TEU	63		PREV- FBIH	74
	VANR	9		RED	995
STP UKUPNO	767	TEU		118	
BN-STEP, Zavidovići PJ-2	IDENTIFIKACIJA	2		VANR	8
	PREV - BIH	37	STP UKUPNO	1.242	
	PREV- FBIH	44	REMIS, Visoko	IDENTIFIKACIJA	7
	RED	615		PREV - BIH	64
	TEU	48		PREV- FBIH	72
	VANR	4		RED	1.033
STP UKUPNO	750	TEU		113	
OPĆINA UKUPNO	1.517	VANR		27	
REMIS, Maglaj	IDENTIFIKACIJA	0	STP UKUPNO	1.316	
	PREV - BIH	26	TESTING CENTAR, Visoko	IDENTIFIKACIJA	5
	PREV- FBIH	49		PREV - BIH	34
	RED	561		PREV- FBIH	94
	TEU	56		RED	1.117
	VANR	23		TEU	100
	STP UKUPNO	715		VANR	2
OPĆINA UKUPNO	1.517	STP UKUPNO		1.352	
SJAJ, Maglaj	IDENTIFIKACIJA	0	OPĆINA UKUPNO		3.910
	PREV - BIH	5	ĆOSIĆPROMEX, Usora	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV- FBIH	7		PREV - BIH	23
	RED	407		PREV- FBIH	31
	TEU	9			

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
ĆOSIĆPROMEX, Usora	RED	552
	TEU	36
	VANR	20
	STP UKUPNO	665
OPĆINA UKUPNO		665
KOVAN MI, Olovo	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	22
	PREV- FBIH	11
	RED	433
	TEU	26
	VANR	17
	STP UKUPNO	510
OPĆINA UKUPNO		510
AGRAM, Zenica	IDENTIFIKACIJA	5
	PREV - BIH	69
	PREV- FBIH	143
	RED	1.029
	TEU	160
	VANR	5
STP UKUPNO	1.411	
AUTOCENTAR BH, Zenica	IDENTIFIKACIJA	26
	PREV - BIH	81
	PREV- FBIH	83
	RED	918
	TEU	117
	VANR	74
STP UKUPNO	1.299	
AUTOINSPEKT, Zenica	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	2
	PREV- FBIH	9
	RED	463
	TEU	16
	VANR	4
STP UKUPNO	495	
OSING, Zenica	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	7
	PREV- FBIH	54
	RED	1.120
	TEU	33
	VANR	3
STP UKUPNO	1.220	
REMIS, Zenica	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	74
	PREV- FBIH	90
	RED	1.243
	TEU	133
	VANR	7
	STP UKUPNO	1.550
TPV, Zenica	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	47
	PREV- FBIH	72
	RED	1.383
	TEU	79
	VANR	6
STP UKUPNO	1.587	

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
OPĆINA UKUPNO		7.562
REKONSTRUKCIJA, Kakanj	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	56
	PREV- FBIH	77
	RED	942
	TEU	129
	VANR	26
STP UKUPNO	1.232	
TRANSPORT, Kakanj	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	51
	PREV- FBIH	75
	RED	969
	TEU	99
	VANR	6
STP UKUPNO	1.200	
OPĆINA UKUPNO		2.432
PSC-JELAH, Tešanj	IDENTIFIKACIJA	17
	PREV - BIH	127
	PREV- FBIH	161
	RED	873
	TEU	187
	VANR	11
STP UKUPNO	1.376	
TESTING CENTAR, Tešanj	IDENTIFIKACIJA	5
	PREV - BIH	36
	PREV- FBIH	48
	RED	488
	TEU	49
	VANR	2
STP UKUPNO	628	
TRC, Tešanj	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	19
	PREV- FBIH	15
	RED	421
	TEU	38
	VANR	10
STP UKUPNO	505	
OPĆINA UKUPNO		2.509
OSING, Vareš	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	21
	PREV- FBIH	14
	RED	273
	TEU	26
	VANR	10
STP UKUPNO	344	
OPĆINA UKUPNO		344

2.1.5. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U BOSANSKO-PODRINJSKOM KANTONU
Tabela 7. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila Bosansko-podrinjskog kantona u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AC AUTO, Goražde	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	4
	PREV- FBIH	12
	RED	449
	TEU	18
	VANR	3
	STP UKUPNO	486
AUTOCENTAR BH, Goražde	IDENTIFIKACIJA	6
	PREV - BIH	41
	PREV- FBIH	59
	RED	1.045
	TEU	97
	VANR	3
	STP UKUPNO	1.251
OPĆINA UKUPNO		1.737

2.1.6. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U SREDNJOBOSANSKOM KANTONU
Tabela 8. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila Srednjobosanskog kantona u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AGRAM, Bugojno	IDENTIFIKACIJA	1	AGRAM, Jajce	STP UKUPNO	635
	PREV - BIH	34	CROTEHNA Podružnica Jajce, Jajce	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - FBIH	71		PREV - BIH	44
	RED	451		PREV - FBIH	43
	TEU	82		RED	626
	VANR	1		TEU	87
	STP UKUPNO	640		VANR	3
				STP UKUPNO	805
AUTO MOTO KLUB "BUGOJNO", Bugojno	IDENTIFIKACIJA	16	OPĆINA UKUPNO		1.440
	PREV - BIH	44	ORMAN, Busovača	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - FBIH	55		PREV - BIH	26
	RED	395		PREV - FBIH	38
	TEU	69		RED	389
	VANR	0		TEU	53
	STP UKUPNO	579		VANR	0
				STP UKUPNO	506
AUTOCENTAR BH, Bugojno	IDENTIFIKACIJA	3	TESTING CENTAR, Busovača	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	2		PREV - BIH	34
	PREV - FBIH	38		PREV - FBIH	43
	RED	500		RED	576
	TEU	24		TEU	35
	VANR	0		VANR	5
STP UKUPNO	567	STP UKUPNO	694		
TESTING CENTAR, Bugojno	IDENTIFIKACIJA	0	OPĆINA UKUPNO		1.200
	PREV - BIH	27	TESTING CENTAR, Kreševo	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - FBIH	24		PREV - BIH	32
	RED	550		PREV - FBIH	38
	TEU	56		RED	284
	VANR	0		TEU	44
STP UKUPNO	657	VANR		1	
OPĆINA UKUPNO		2.443	STP UKUPNO	399	
OSING, Gornji Vakuf/Uskoplje	IDENTIFIKACIJA	1	OPĆINA UKUPNO		399
	PREV - BIH	4	TESTING CENTAR, Donji Vakuf	IDENTIFIKACIJA	4
	PREV - FBIH	37		PREV - BIH	34
	RED	359		PREV - FBIH	57
	TEU	32		RED	383
	VANR	0		TEU	50
STP UKUPNO	433	VANR		1	
TESTING CENTAR, Gornji Vakuf/Uskoplje	IDENTIFIKACIJA	0	STP UKUPNO	529	
	PREV - BIH	16	OPĆINA UKUPNO		529
	PREV - FBIH	30	AGRAM, Vitez	IDENTIFIKACIJA	13
	RED	327		PREV - BIH	8
	TEU	30		PREV - FBIH	53
	VANR	1		RED	455
STP UKUPNO	404	TEU		37	
OPĆINA UKUPNO		837		VANR	0
AGRAM, Jajce	IDENTIFIKACIJA	0	STP UKUPNO	566	
	PREV - BIH	28	CROTEHNA, Podružnica Vitez, Vitez	IDENTIFIKACIJA	5
	PREV - FBIH	69		PREV - BIH	40
	RED	448		PREV - FBIH	74
	TEU	90			
VANR	0				

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
CROTEHNA, Podružnica Vitez, Vitez	RED	563
	TEU	59
	VANR	0
	STP UKUPNO	741
REMIS, Vitez	IDENTIFIKACIJA	14
	PREV - BIH	83
	PREV- FBIH	86
	RED	442
	TEU	159
	VANR	4
	STP UKUPNO	788
TESTING CENTAR, Vitez	IDENTIFIKACIJA	6
	PREV - BIH	42
	PREV- FBIH	46
	RED	707
	TEU	68
	VANR	1
	STP UKUPNO	870
OPĆINA UKUPNO		2.965
CROTEHNA, Novi Travnik	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	6
	PREV- FBIH	36
	RED	497
	TEU	33
	VANR	1
	STP UKUPNO	574
TESTING CENTAR, Novi Travnik	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	6
	PREV- FBIH	48
	RED	699
	TEU	40
	VANR	3
	STP UKUPNO	797
OPĆINA UKUPNO		1.371
GRAKOP, Kiseljak	IDENTIFIKACIJA	11
	PREV - BIH	50
	PREV- FBIH	95
	RED	1.062
	TEU	166
	VANR	1
	STP UKUPNO	1.385
TESTING CENTAR, Kiseljak	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	3
	PREV- FBIH	21
	RED	291
	TEU	24
	VANR	1
	STP UKUPNO	343
TESTING CENTAR broj 2, Kiseljak	IDENTIFIKACIJA	17
	PREV - BIH	33
	PREV- FBIH	113
	RED	439
	TEU	121
	VANR	1
	STP UKUPNO	724

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
OPĆINA UKUPNO		2.452
ASA ASSISTANCE Poružnica 3, Fojnica	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	10
	PREV- FBIH	18
	RED	420
	TEU	27
	VANR	4
STP UKUPNO		481
OPĆINA UKUPNO		481
ASA ASSISTANCE, Travnik	IDENTIFIKACIJA	4
	PREV - BIH	13
	PREV- FBIH	47
	RED	854
	TEU	49
	VANR	3
	STP UKUPNO	970
OSING, Travnik	IDENTIFIKACIJA	16
	PREV - BIH	46
	PREV- FBIH	86
	RED	810
	TEU	72
	VANR	5
STP UKUPNO		1.035
TESTING CENTAR, Travnik	IDENTIFIKACIJA	4
	PREV - BIH	19
	PREV- FBIH	52
	RED	405
	TEU	78
	VANR	1
STP UKUPNO		559
OPĆINA UKUPNO		2.564

2.1.7. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM KANTONU
Tabela 9. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila u Hercegovačko-neretvanskom kantonu u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AGRAM, Mostar	IDENTIFIKACIJA	4	OSING, Mostar	PREV - BIH	16
	PREV - BIH	40		PREV - FBIH	107
	PREV - FBIH	75		RED	722
	RED	1.553		TEU	100
	TEU	103		VANR	0
	VANR	2		STP UKUPNO	954
	STP UKUPNO	1.777		TESTING CENTAR, Mostar	IDENTIFIKACIJA
AGRAM PJ 3, Mostar	IDENTIFIKACIJA	0	PREV - BIH		43
	PREV - BIH	37	PREV - FBIH		93
	PREV - FBIH	75	RED		770
	RED	434	TEU		164
	TEU	62	VANR		6
	VANR	0	STP UKUPNO		1.115
	STP UKUPNO	608	TESTING CENTAR PJ TC broj 2, Mostar	IDENTIFIKACIJA	2
AGRAM PJ 2, Mostar	IDENTIFIKACIJA	60		PREV - BIH	1
	PREV - BIH	70		PREV - FBIH	36
	PREV - FBIH	91		RED	622
	RED	579		TEU	41
	TEU	127		VANR	2
	VANR	15		STP UKUPNO	704
	STP UKUPNO	942	OPĆINA UKUPNO	10.519	
AP AUTO, Mostar	IDENTIFIKACIJA	4	AGRAM, Prozor - Rama	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	0		PREV - BIH	10
	PREV - FBIH	19		PREV - FBIH	22
	RED	1.226		RED	398
	TEU	43		TEU	37
	VANR	2		VANR	0
	STP UKUPNO	1.294		STP UKUPNO	467
ASA ASSISTANCE, Mostar - Sutina	IDENTIFIKACIJA	8	TESTING CENTAR, Prozor - Rama	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	16		PREV - BIH	1
	PREV - FBIH	77		PREV - FBIH	12
	RED	829		RED	133
	TEU	78		TEU	6
	VANR	7		VANR	0
	STP UKUPNO	1.015		STP UKUPNO	152
ASA ASSISTANCE, Mostar – Bišće Polje	IDENTIFIKACIJA	21	OPĆINA UKUPNO	619	
	PREV - BIH	16	AGRAM, Čitluk	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - FBIH	86		PREV - BIH	27
	RED	899		PREV - FBIH	48
	TEU	129		RED	464
	VANR	3		TEU	56
	STP UKUPNO	1.154		VANR	0
STP UKUPNO	1.154	STP UKUPNO		598	
CROAUTO, Mostar	IDENTIFIKACIJA	48	NAM, Čitluk	IDENTIFIKACIJA	4
	PREV - BIH	5		PREV - BIH	41
	PREV - FBIH	51		PREV - FBIH	76
	RED	770		RED	531
	TEU	81		TEU	129
	VANR	1		VANR	1
STP UKUPNO	956	STP UKUPNO	782		
OSING, Mostar	IDENTIFIKACIJA	9			

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
OPĆINA UKUPNO		1.380
ASA ASSISTANCE, Jablanica	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	17
	PREV- FBIH	37
	RED	570
	TEU	52
	VANR	2
	STP UKUPNO	678
OPĆINA UKUPNO		678
CROTEHNA, Neum	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	3
	PREV- FBIH	26
	RED	259
	TEU	30
	VANR	0
	STP UKUPNO	319
OPĆINA UKUPNO		319
AGRAM, Čapljina	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	20
	PREV- FBIH	54
	RED	631
	TEU	57
	VANR	0
	STP UKUPNO	762
AUTO-INĐILOVIĆ PJ ČAPLJINA, Čapljina	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	20
	PREV- FBIH	30
	RED	534
	TEU	52
	VANR	3
	STP UKUPNO	642
CROATIA – REMONT, Čapljina	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	51
	PREV- FBIH	30
	RED	422
	TEU	71
	VANR	1
	STP UKUPNO	577
OPĆINA UKUPNO		1.981
AGRAM, Stolac	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	9
	PREV- FBIH	28
	RED	479
	TEU	24
	VANR	0
	STP UKUPNO	540
OPĆINA UKUPNO		540
REMIS, Konjic	IDENTIFIKACIJA	8
	PREV - BIH	56
	PREV- FBIH	65
	RED	527
	TEU	122
	VANR	3
	STP UKUPNO	781
REMIS TP 1, Konjic	IDENTIFIKACIJA	0

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
REMIS TP 1, Konjic	PREV - BIH	0
	PREV- FBIH	24
	RED	800
	TEU	25
	VANR	2
	STP UKUPNO	851
OPĆINA UKUPNO		1.632

2.1.8. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U ZAPADNO-HERCEGOVAČKOM KANTONU
Tabela 10. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila u Zapadno-hercegovačkom kantonu u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
AGRAM, Grude	IDENTIFIKACIJA	2	AUTO AC, Široki Brijeg	STP UKUPNO	1.185
	PREV - BIH	43		PARTS, Široki Brijeg	IDENTIFIKACIJA
	PREV- FBIH	66	PREV - BIH		52
	RED	441	PREV- FBIH		97
	TEU	82	RED		1.108
	VANR	1	TEU		136
	STP UKUPNO	635	VANR		7
TESTING CENTAR Podružnica Grude, Grude	IDENTIFIKACIJA	0	STP UKUPNO		1.433
	PREV - BIH	18	TESTING CENTAR 2, Široki Brijeg	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV- FBIH	13		PREV - BIH	27
	RED	206		PREV- FBIH	42
	TEU	34		RED	335
	VANR	2		TEU	48
	STP UKUPNO	273		VANR	0
TESTING CENTAR Podružnica Grude broj 2, Grude	IDENTIFIKACIJA	1		STP UKUPNO	452
	PREV - BIH	32	TESTING CENTAR 3, Široki Brijeg	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV- FBIH	65		PREV - BIH	0
	RED	477		PREV- FBIH	4
	TEU	72		RED	224
	VANR	3		TEU	18
	STP UKUPNO	650		VANR	2
OPĆINA UKUPNO	1.558	STP UKUPNO		248	
AGRAM, Ljubuški	IDENTIFIKACIJA	10	OPĆINA UKUPNO	3.318	
	PREV - BIH	15	AUTO-INĐILOVIĆ, Posušje	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV- FBIH	83		PREV - BIH	87
	RED	683		PREV- FBIH	76
	TEU	88		RED	685
	VANR	1		TEU	137
	STP UKUPNO	880		VANR	3
CROTEHNA, Ljubuški	IDENTIFIKACIJA	23		STP UKUPNO	990
	PREV - BIH	11	LAGER, Posušje	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV- FBIH	74		PREV - BIH	3
	RED	584		PREV- FBIH	12
	TEU	63		RED	380
	VANR	3		TEU	34
	STP UKUPNO	758		VANR	2
TESTING CENTAR, Ljubuški	IDENTIFIKACIJA	5		STP UKUPNO	434
	PREV - BIH	18	TESTING CENTAR, Posušje	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV- FBIH	94		PREV - BIH	20
	RED	994		PREV- FBIH	13
	TEU	130		RED	321
	VANR	1		TEU	71
	STP UKUPNO	1.242		VANR	2
OPĆINA UKUPNO	2.880	STP UKUPNO		428	
AUTO AC, Široki Brijeg	IDENTIFIKACIJA	3	OPĆINA UKUPNO	1.852	
	PREV - BIH	19			
	PREV- FBIH	69			
	RED	963			
	TEU	123			
	VANR	8			

2.1.9. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U KANTONU SARAJEVO
Tabela 11. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila u Kantonu Sarajevo u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
BIHAMK TEHNIČKI PREGLEDI I SERVISI, Ilidža	IDENTIFIKACIJA	16	AUTOCENTAR BH, Podružnica Novo Sarajevo	PREV- FBIH	34
	PREV - BIH	5		RED	610
	PREV- FBIH	63		TEU	42
	RED	992		VANR	8
	TEU	68		STP UKUPNO	712
	VANR	14	OPĆINA UKUPNO	6.476	
	STP UKUPNO	1.158	AGRAM, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	47
CROTEHNA, Ilidža	IDENTIFIKACIJA	22		PREV - BIH	28
	PREV - BIH	13		PREV- FBIH	226
	PREV- FBIH	41		RED	2.641
	RED	478		TEU	185
	TEU	70		VANR	7
	VANR	10		STP UKUPNO	3.134
	STP UKUPNO	634	ASA ASSISTANCE, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	176
ŠILJAK, Ilidža	IDENTIFIKACIJA	3		PREV - BIH	0
	PREV - BIH	3		PREV- FBIH	44
	PREV- FBIH	40		RED	257
	RED	803		TEU	45
	TEU	51		VANR	3
	VANR	6		STP UKUPNO	525
	STP UKUPNO	906	ASA ASSISTANCE, Podružnica 2, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	76
TESTING CENTAR Podružnica Sarajevo, Ilidža	IDENTIFIKACIJA	26		PREV - BIH	22
	PREV - BIH	51		PREV- FBIH	111
	PREV- FBIH	125		RED	1.756
	RED	691		TEU	125
	TEU	175		VANR	6
	VANR	16		STP UKUPNO	2.096
	STP UKUPNO	1.084	CENTROTRANS EUROLINES, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	43
OPĆINA UKUPNO	3.782	PREV - BIH		104	
AC QUATTRO, Novo Sarajevo	IDENTIFIKACIJA	89		PREV- FBIH	87
	PREV - BIH	24		RED	265
	PREV- FBIH	71		TEU	58
	RED	1.155		VANR	1
	TEU	66		STP UKUPNO	558
	VANR	13	KJKP GRAS - Depo trolejbusa, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	0
	STP UKUPNO	1.418		PREV - BIH	42
AUTOCENTAR BH, Novo Sarajevo	IDENTIFIKACIJA	18		PREV- FBIH	46
	PREV - BIH	15		RED	181
	PREV- FBIH	61		TEU	38
	RED	1.539		VANR	0
	TEU	83		STP UKUPNO	307
	VANR	3	KJKP GRAS - Velika Drveta 1, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	0
	STP UKUPNO	1.719		PREV - BIH	8
GMC INŽENJERING, Novo Sarajevo	IDENTIFIKACIJA	4		PREV- FBIH	4
	PREV - BIH	14		RED	102
	PREV- FBIH	61		TEU	14
	RED	2.479		VANR	3
	TEU	65		STP UKUPNO	131
	VANR	4	OSING, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	22
	STP UKUPNO	2.627		PREV - BIH	75
AUTOCENTAR BH, Pod. Novo Sarajevo	IDENTIFIKACIJA	9		PREV- FBIH	237
AUTOCENTAR BH, Pod. Novo Sarajevo	PREV - BIH	9	RED	2.365	

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
OSING, Novi Grad	TEU	245
	VANR	4
	STP UKUPNO	2.948
REMIS, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	26
	PREV - BIH	42
	PREV- FBIH	235
	RED	2.532
	TEU	219
	VANR	7
	STP UKUPNO	3.061
TESTING CENTAR Podružnica Sarajevo 2, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	24
	PREV- FBIH	75
	RED	347
	TEU	76
	VANR	0
	STP UKUPNO	524
TESTING CENTAR Podružnica Sarajevo 3, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	13
	PREV- FBIH	51
	RED	492
	TEU	52
	VANR	7
	STP UKUPNO	618
AUTOCENTAR BH, Novi Grad	IDENTIFIKACIJA	39
	PREV - BIH	30
	PREV- FBIH	104
	RED	834
	TEU	118
	VANR	2
	STP UKUPNO	1.127
OPĆINA UKUPNO		15.029
AGRAM, Centar	IDENTIFIKACIJA	29
	PREV - BIH	2
	PREV- FBIH	17
	RED	769
	TEU	14
	VANR	9
	STP UKUPNO	840
ASA ASSISTANCE, Podružnica Autodelta, Centar	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	2
	PREV- FBIH	9
	RED	533
	TEU	25
	VANR	1
	STP UKUPNO	571
ASA ASSISTANCE, Podružnica STP Jezero, Centar	IDENTIFIKACIJA	7
	PREV - BIH	10
	PREV- FBIH	19
	RED	1.592
	TEU	57
	VANR	2
	STP UKUPNO	1.687
BN - STEP, Centar	IDENTIFIKACIJA	2
	PREV - BIH	2

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
BN - STEP, Centar	PREV- FBIH	41
	RED	466
	TEU	28
	VANR	3
	STP UKUPNO	542
BOSNAEXPRES, Centar	IDENTIFIKACIJA	97
	PREV - BIH	0
	PREV- FBIH	21
	RED	219
	TEU	18
	VANR	0
	STP UKUPNO	355
OPĆINA UKUPNO		3.995
AHMETSPAHIĆ PETROL, Vogošća	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	69
	PREV- FBIH	73
	RED	895
	TEU	95
	VANR	32
	STP UKUPNO	1.165
OSING, Vogošća	IDENTIFIKACIJA	14
	PREV - BIH	38
	PREV- FBIH	28
	RED	1.182
	TEU	72
	VANR	2
	STP UKUPNO	1.336
OPĆINA UKUPNO		2.501
AGRAM, Hadžići	IDENTIFIKACIJA	4
	PREV - BIH	36
	PREV- FBIH	67
	RED	922
	TEU	123
	VANR	19
	STP UKUPNO	1.171
TESTING CENTAR, Hadžići	IDENTIFIKACIJA	0
	PREV - BIH	20
	PREV- FBIH	53
	RED	1.025
	TEU	72
	VANR	0
	STP UKUPNO	1.170
OPĆINA UKUPNO		2.341
ADO-TRANS, Ilijaš	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	0
	PREV- FBIH	0
	RED	15
	TEU	0
	VANR	0
	STP UKUPNO	16
OSING, Ilijaš	IDENTIFIKACIJA	13
	PREV - BIH	112
	PREV- FBIH	66
	RED	922
TEU	130	

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
OSING, Iljjaš	VANR	4
	STP UKUPNO	1.247
OPĆINA UKUPNO		1.263

2.1.10. BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA PO VRSTAMA PREGLEDA U KANTONU 10.
Tabela 12. Broj obavljenih pregleda po vrstama pregleda po stanicama za tehnički pregled vozila u Kantonu 10. u prvom tromjesečju 2021. godine

STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO	STPV	VRSTA PREGLEDA	UKUPNO
CROTEHNA, Drvar	IDENTIFIKACIJA	0	CROTEHNA, Tomislavgrad	STP UKUPNO	485
	PREV - BIH	14		TESTING CENTAR, Tomislavgrad	IDENTIFIKACIJA
	PREV- FBIH	19	PREV - BIH		37
	RED	227	PREV- FBIH		22
	TEU	28	RED		277
	VANR	3	TEU		40
	STP UKUPNO	291	VANR		1
OPĆINA UKUPNO		291	STP UKUPNO	377	OPĆINA UKUPNO
AUTOSERVIS VILA, Kupres	IDENTIFIKACIJA	2			
	PREV - BIH	0	2000-DARC, Livno	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV- FBIH	14		PREV - BIH	11
	RED	152		PREV- FBIH	29
	TEU	13		RED	329
	VANR	0		TEU	54
	STP UKUPNO	181		VANR	0
OPĆINA UKUPNO		181		STP UKUPNO	424
AC KRŽELJ, Livno	IDENTIFIKACIJA	4	EUROSERVIS, Livno	IDENTIFIKACIJA	3
	PREV - BIH	21		PREV - BIH	18
	PREV- FBIH	38		PREV- FBIH	32
	RED	689		RED	658
	TEU	72		TEU	53
	VANR	1		VANR	0
	STP UKUPNO	825		STP UKUPNO	764
OPĆINA UKUPNO		2.013			
AGRAM, Tomislavgrad	IDENTIFIKACIJA	3	CROTEHNA, Tomislavgrad	IDENTIFIKACIJA	1
	PREV - BIH	14		PREV - BIH	28
	PREV- FBIH	20		PREV- FBIH	15
	RED	545		RED	385
	TEU	44		TEU	56
	VANR	2		VANR	0
	STP UKUPNO	628			

U Tabeli 13. su predstavljeni podaci o obavljenim pregledima za prvi tromjesečni period po godinama.

Tabela 13. Broj obavljenih pregleda u prvom tromjesečju po godinama (2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. i 2021.)

PRVO TROMJESEČJE - GODINA	BROJ PREGLEDA	BROJ EKO TESTOVA
2008.	122.213	*
2009.	123.260	*
2010.	130.341	110.690
2011.	128.785	107.938
2012.	128.001	107.329
2013.	128.976	108.784
2014.	133.723	113.038
2015.	140.273	119.751
2016.	147.605	126.473
2017.	149.646	125.379
2018.	155.814	131.358
2019.	161.917	136.253
2020.	159.683	135.212
2021.	163.212	136.576

*Evidentiranje obavljenog EKO testa se vršilo obavezno nakon 1.5.2009. godine, do tog perioda rad EKO testa se radio kao sastavni dio nekog pregleda i isti se nije obavezno posebno evidentirao.

Iz Tabele 13. se vidi da je došlo do manjeg povećanja broja obavljenih tehničkih pregleda vozila i broja obavljenih EKO TESTOVA u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu.

2.2. STATISTIČKA ANALIZA PODATAKA O OBAVLJENIM TEHNIČKIM PREGLEDIMA VOZILA

Tabelom 14. je na osnovu dobivenih podataka o obavljenim identifikacijama, redovnim i pregledima za ispunjavanje tehničko-eksploatacionih uslova, dat prikaz prosječne starosti vozila prema vrsti vozila u prvom tromjesečju 2021. godine.

Tabelom 15. su prikazani podaci o utvrđenim neispravnostima prilikom pregleda vozila u prvom tromjesečju 2021. godine, a Tabelom 16. podaci o ukupnom broju evidentiranih neispravnosti u prvom tromjesečju po godinama.

Tabelom 17. su dati podaci o broju vraćenih vozila na prvom i ponovljenom pregledu po stanicama za tehnički pregled vozila u prvom tromjesečju 2021. godine.

Tabelom 18. su prikazani podaci o prosječnoj starosti voznog parka na stanicama za tehnički pregled vozila u prvom tromjesečju 2021. godine.

Tabela 14. Prosječna starost vozila u prvom tromjesečju 2021. godine prema vrsti vozila*

KATEGORIJE / VRSTE VOZILA	Prosječna starost	VRSTE VOZILA	Prosječna starost
L1	11,91	O1	11,68
L2	14,83	O2	13,46
L3	13,93	O3	25,85
L5	9,67	O4	14,02
L6	12	R2	4,42
L7	6,21	R3	11,22
M1	16,43	T1	29,67
M2	14,94	T2	29,28
M3	16,43	T3	6,78
N1	12,28	T4	21,97
N2	18,6	T5	5,96
N3	14,79		
RADNA MAŠINA	16,54		

* Napomena: Radi jednostavnijeg prikaza podaci o prosječnoj starosti su dati na nivou osnovnih kategorija/potkategorija/vrsta vozila.

Tako na primjer pod **L1** je dobivena prosječna starost i to za vozila za kategoriju L potkategoriju L1-MOPED po staroj klasifikaciji i kategoriju L vrste vozila L1e-MOPED, L1e-A-MOPED NISKIH PERFORMANSI, L1e-B-MOPED prema klasifikaciji od 01.09.2020. godine.

Pod **M1** je dobivena prosječna starost i to za vozila za kategoriju M potkategoriju M1-PUTNIČKI AUTOMOBIL po staroj klasifikaciji i kategorije M1, M1G vrste vozila M1-PUTNIČKI AUTOMOBIL i M1G-PUTNIČKI AUTOMOBIL, TERENSKI prema klasifikaciji od 01.09.2020. godine.

Tabela 15. Broj neispravnosti po pojedinim sistemima/podsistemima/uređajima u prvom tromjesečju 2021. godine

Sistem/Podsistem/Uređaj		Broj neispravnosti	
Kočnice	Mehaničko stanje i funkcionalnost	Ostalo	0
		Nosač pedale radne kočnice (nožna komanda)	1
		Stanje pedale i radni hod	0
		Vakuumska pumpa ili kompresor i rezervoar	0
		Indikator ili pokazivač upozorenja o niskom pritisku	0
		Ručni kočni ventil	2
		Parkirna kočnica, komanda	6
		Kočni ventili (nožni ventili, ventili za rasterećenje, regulatori-razvodnici, rele-ventili)	0
		Spojničke glave za kočenje prikolice	0
		Rezervoar za vazduh pod pritiskom	0
		Servo jedinice kočnice, glavni kočni cilindar (hidraulični sistem)	3
		Kruti kočni vodovi	16
		Elastični kočni vodovi	12
		Kočne obloge (pločice disk kočnice)	37
		Kočni doboši, kočni diskovi	10
		Kočna elastična užad, poluge, poluge mehaničkog prijenosnog mehanizma	0
		Uređaji za aktiviranje kočnice (uključujući akumulaciono-opružne cilindre ili hidraulične kočne cilindre)	3
		Ventili za mjerenje opterećenja	0
		Regulator sile kočenja	2
		Sistem za dugotrajno kočenje (gdje je ugrađen ili ako se zahtjeva)	1
		ABS (gdje je ugrađen ili ako se zahtjeva)	0
	Ukupno	93	
	Performanse i efikasnost	Performanse i efikasnost radne kočnice	987
		Performanse i efikasnost pomoćne kočnice	1.177
		Performanse i efikasnost parkirne kočnice	35
		Sistem za dugotrajno kočenje (uključujući motornu kočnicu)	1
		Ukupno	2.200
Upravljački sistem	Ostalo	0	
	Točak upravljača (volan)	0	
	Stup upravljača	2	
	Prijenosni mehanizam upravljača	14	
	Poluge i zglobovi upravljača	45	
	Servo-upravljač	3	
	Amortizer upravljača	0	
	Graničnik ugla zakretanja upravljača	0	
Ukupno	64		
Uređaji za osvjtljavanje i svjetlosnu signalizaciju	Ostalo	0	
	Kratko svjetlo	85	
	Dugo svjetlo	68	
	Prednje svjetlo za maglu	21	
	Pokretno svjetlo (reflektori za osvjtljavanje radova)	0	
	Svjetlo za vožnju unatrag	58	
	Prednja pozicijska svjetla	98	
	Stražnja pozicijska svjetla	86	
	Stražnje svjetlo za maglu	4	
	Parkirna svjeta	9	
	Gabaritna svjetla	12	
	Svjetla registarske tablice	84	
	Žuta rotacijska ili treptava svjetla	0	
Plava ili crvena rotacijska ili treptava svjetla	0		

Sistem/Podsistem/Uređaj	Broj neispravnosti	
Uređaji za osvjtljavanje i svjetlosnu signalizaciju	Katadiopteri	11
	Stop svjetla	169
	Pokazivači smjera	87
	Uređaj za istovremeno uključivanje svih pokazivača smjera	5
	Dnevno svjetlo	2
	Ukupno	799
Uređaji koji omogućuju normalnu vidljivost	Ostalo	0
	Vjetrobran i druge staklene površine	137
	Brisači i perači vjetrobrana	21
	Vozačka ogledala	37
	Ukupno	195
Samonosiva karoserija te šasija sa kabinom i nadogradnjom	Ostalo	0
	Samonosiva karoserija	22
	Šasija	4
	Kabina	12
	Nadgradnja	5
Ukupno	43	
Elementi ovjesa, osovine, točkovi	Ostalo	0
	Polužje ovjesa	69
	Zglobovi ovjesa	150
	Amortizeri	10
	Opruge	4
	Glavina točka	5
	Naplaci - felge	1
	Pneumatici	101
Ukupno	340	
Motor	Ostalo	0
	Oslonci motora	0
	Zauljenost motora	14
	Sistem za paljenje	3
	Razvodni mehanizam	0
	Sistem za napajanje gorivom	2
	Ukupno	19
Buka vozila	Ostalo	0
	Buka u mirovanju vozila sa upaljenim motorom	12
	Ukupno	12
Elektrouređaji i instalacije	Ostalo	0
	Elektropokretač	2
	Generator	0
	Akumulator	1
	Kontakt brava	4
	Električni vodovi	6
Ukupno	13	
Prijenosni mehanizam	Ostalo	0
	Kvačilo	2
	Mjenjač	1
	Vratila, diferencijal i poluvratila	0
	Lanac, lančanici, remen, remenice	1
	Ukupno	4
Kontrolni i signalni uređaji	Ostalo	0
	Brzinomjer s putomjerom	1
	Kontrolna plava lampa za dugo svjetlo	2
	Sirena	18
	Tahograf ili nadzorni uređaj (euro tahograf)	48
	Ograničivač brzine	0
	Svjetlosni ili zvučni signal pokazivača smjera	28
	Ostali signalni uređaji za kontrolu rada pojedinih mehanizama ugrađ. na vozilu	10
	Ukupno	107

Sistem/Podsistem/Uređaj	Broj neispravnosti	
Ispitivanje izduvnih gasova motornih vozila	Ostalo	0
	Izduvni sistem	467
	Usisni sistem	3
	Sistem za paljenje	0
	Sistem za napajanje gorivom	15
	Razvodni mehanizam	4
	vozila BEZ KATALIZATORA - ispitivanje zapreminskog sadržaja ugljen monoksida (CO) u izduvnom gasu na brzini vrtnje praznog hoda	29
	vozila SA KATALIZATOROM - ispitivanje zapreminskog sadržaja ugljen monoksida (CO) u izduvnom gasu pri povišenoj brzini vrtnje i pri brzini vrtnje praznog hoda. Izračunavanje faktora zraka lambda na povišenoj brzini vrtnje	1.015
	DIZEL - ispitivanje srednjeg stepena zacrnjenja izduvnog gasa	6
	Ukupno	1.539
Uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila	Ostalo	0
	Mehanička spojnica	0
	Električni priključak spojnice	0
	Ukupno	0
Ostali uređaji i dijelovi vozila	Ostalo	0
	Unutrašnjost kabine, sjedala i prostora za putnike	21
	Uređaj za ventilaciju kabine i vjetrobrana	2
	Vrata vozila	6
	Pokretni prozori i krovovi	2
	Brave	32
	Izlaz za slučaj opasnosti	0
	Blatobrani	20
	Branici	42
	Sigurnosni pojasevi	3
	Dodatne komande za vozilo kojim upravlja osoba sa tjelesnim nedostacima	0
	Kontrola ispravnosti ograničivača brzine na motociklima opremljenim varijatorskim elementima transmisije	0
	Dodatne komande za vozilo autoškole	0
	Ukupno	128
Oprema vozila	Ostalo	0
	Aparat za gašenje požara	25
	Sigurnosni trougao	13
	Kutija prve pomoći	21
	Klinasti podmetači	1
	Čekić za razbijanje stakla u slučaju nužde	1
	Rezervne žarulje	18
	Rezervni točak ili tuba zraka pod pritiskom ili adekvatno ljepilo	1
	Sajla ili poluga za vuču	6
Ukupno	86	
Registarske tablice	Ostalo	0
	Registarske tablice	2
	Ostale oznake	0
	Ukupno	2
Uređaj za gas	Ostalo	0
	Gasna instalacija na vozilu	1
	Rezervoar gasa	2
	Armatura rezervoara gasa	1
	Isparavač gasa (za LPG)	0
	Regulator pritiska	0
	Vodovi za gas niskog pritiska	0
Vodovi za sredstva za grijanje	0	

Sistem/Podsistem/Uređaj		Broj neispravnosti
Uređaj za gas	Električni uređaji i instalacije	0
	Tehničko uputstvo za uređaj za gas	1
	Naljepnica sa oznakom gasa	1
	Ukupno	6
Greške automatski evidentirane prilikom unosa podataka o mjerenjima	Koeficijent kočenja radne kočnice prenizak	0
	Koeficijent kočenja pomoćne kočnice prenizak	0
	Razlika sila kočenja na točkovima iste osovine previsoka	0
	Tačka isparavanja kočione tekućine preniska	110
	Ukupno	110
UKUPNO NEISPRAVNOSTI		5.760

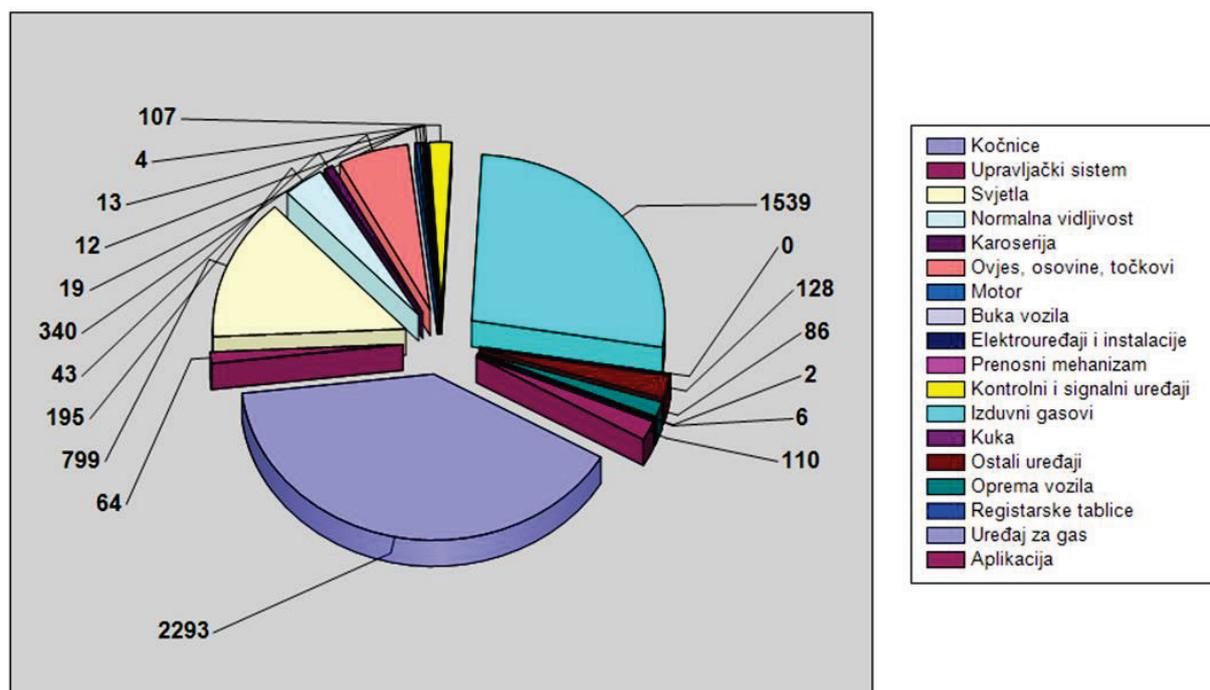
Tabela 16. Broj evidentiranih neispravnosti u prvom tromjesečju po godinama

PRVO TROMJESEČJE PO GODINAMA	BROJ NEISPRAVNOSTI
2021.	5.760
2020.	6.757
2019.	5.130
2018.	5.106
2017.	4.946
2016.	7.059
2015.	5.621

Ukupan broj evidentiranih neispravnosti u prvom tromjesečju 2021. godine je **5.760**.

Evidentiran je značajno manji broj evidentiranih neispravnosti u ovom tromjesečnom periodu u odnosu na isti period u prethodnoj godini.

Ukupan broj kvarova po sistemima kvarova

Grafikon 1. Prikaz evidentiranih neispravnosti prilikom pregleda vozila po sistemima u prvom tromjesečju 2021. godine

Najveći broj evidentiranih neispravnosti je u sistemu kočnice 2.293, slijedi ispitivanje sastava izduvnih gasova motornih vozila (izduvni gasovi) sa 1.539, te uređaji za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju sa 799 evidentiranih neispravnosti.

Tabela 17. Broj neispravnih vozila na prvom i ponovljenom pregledu po stanicama za tehnički pregled vozila u prvom tromjesečju 2021. godine

Naziv STPV	Mjesto STPV	Broj neispravnih vozila na prvom pregledu	Broj neispravnih vozila na ponovljenom pregledu
UKUPNO	UKUPNO	3.505	1
2000-DARC	Livno	5	0
AC AUTO	Goražde	3	0
AC KRŽELJ	Livno	31	0
AC QUATTRO	Novo Sarajevo	7	0
ADDA PROMET	Velika Kladuša	31	0
ADO-TRANS	Ilijaš	0	0
AGRAM	Bugojno	10	0
AGRAM	Cazin	12	0
AGRAM	Čapljina	23	1
AGRAM	Čitluk	12	0
AGRAM	Grude	4	0
AGRAM	Jajce	10	0
AGRAM	Ljubuški	4	0
AGRAM	Mostar	8	0
AGRAM 3	Mostar	1	0
AGRAM	Novi Grad	42	0
AGRAM	Odžak	4	0
AGRAM 2	Mostar	0	0
AGRAM	Gračanica	15	0
AGRAM	Vitez	5	0
AGRAM	Prozor - Rama	10	0
AGRAM	Centar	5	0
AGRAM	Srebrenik	18	0
AGRAM	Stolac	3	0
AGRAM	Tomislavgrad	5	0
AGRAM	Tuzla	23	0
AGRAM	Zenica	26	0
AGRAM	Žepče	14	0
AGRAM	Bužim	15	0
AGRAM	Hadžići	28	0
AGRAM	Orašje	10	0
AGRAM 2	Žepče	6	0
AHMETS PAHIĆ PETROL	Vogošća	56	0
AP AUTO	Mostar	13	0
ASA ASSISTANCE	Fojnica	4	0
ASA ASSISTANCE	Jablanica	19	0
ASA ASSISTANCE - Rajlovac	Novi Grad	15	0
ASA ASSISTANCE - Sutina	Mostar	17	0
ASA ASSISTANCE	Bihać	12	0
ASA ASSISTANCE Podružnica 2 Sarajevo	Novi Grad	23	0
ASA ASSISTANCE POD. AUTODELTA Sarajevo	Centar	31	0

Naziv STPV	Mjesto STPV	Broj neispravnih vozila na prvom pregledu	Broj neispravnih vozila na ponovljenom pregledu
ASA ASSISTANCE STP Jezero	Centar	45	0
ASA ASSISTANCE	Travnik	14	0
ASA ASSISTANCE – BIŠĆE POLJE	Mostar	4	0
ASA ASSISTANCE	Gračanica	2	0
ASA ASSISTANCE	Ključ	27	0
ASA ASSISTANCE	Sanski Most	99	0
AUTO AC	Široki Brijeg	2	0
AUTO MOTO KLUB "BUGOJNO"	Bugojno	8	0
AUTOCENTAR BH	Bugojno	10	0
AUTOCENTAR BH Podružnica Novo Sarajevo	Novo Sarajevo	11	0
AUTOCENTAR BH	Novo Sarajevo	4	0
AUTOCENTAR BH d.o.o. Sarajevo	Novi Grad	16	0
AUTOCENTAR BH	Tuzla	26	0
AUTOCENTAR BH	Goražde	85	0
AUTOCENTAR BH	Zenica	65	0
AUTOCENTAR BH	Živinice	0	0
AUTO-INDILOVIĆ	Čapljina	4	0
AUTO-INDILOVIĆ	Posušje	35	0
AUTOINSPEKT	Zenica	16	0
AUTOSERVIS VILA	Kupres	3	0
BERLINA TEHNIČKI PREGLED VOZILA	Bihać	4	0
BIHAMK - TEHNIČKI PREGLEDI I SERVISI	Ilidža	16	0
BN-STEP	Zavidovići	21	0
BN-STEP PJ Sarajevo	Centar	16	0
BN-STEP PJ-2	Zavidovići	15	0
BOSNAEXPRES	Doboj Jug	9	0
BOSNAEXPRES	Centar	1	0
BTS	Visoko	8	0
CENTROTRANS-EUROLINES	Novi Grad	3	0
CROATIA - REMONT	Čapljina	1	0
CROAUTO	Mostar	8	0
CROTEHNA	Ilidža	2	0
CROTEHNA	Ljubuški	22	0
CROTEHNA	Jajce	1	0
CROTEHNA	Neum	9	0
CROTEHNA	Novi Travnik	3	0
CROTEHNA	Vitez	32	0
CROTEHNA	Drvar	10	0
CROTEHNA	Tomislavgrad	4	0
ČAVKIĆ	Bihać	1	0
ČAVKIĆ	Cazin	3	0
ĆOSIĆPROMEX	Usora	7	0

Naziv STPV	Mjesto STPV	Broj neispravnih vozila na prvom pregledu	Broj neispravnih vozila na ponovljenom pregledu
EUROSERVIS	Livno	5	0
GANJGO LINE	Doboj Jug	8	0
GMC INŽENJERING	Novo Sarajevo	35	0
GRAKOP	Kiseljak	12	0
GRAPS	Gradačac	13	0
INGOS	Lukavac	58	0
JAMBOSS	Lukavac	30	0
KAMASS	Cazin	15	0
KAMION CENTAR	Bihać	4	0
KJKP GRAS - DEPO TROLEJBUSA	Novi Grad	6	0
KJKP GRAS - VELIKA DRVETA 1	Novi Grad	0	0
KOVAN MI	Olovo	28	0
K-PROJEKT	Žepče	14	0
LAGER	Posušje	3	0
NAM	Čitluk	1	0
NASKO	Lukavac	0	0
NIPEX	Tuzla	2	0
ORMAN	Busovača	12	0
OSING	Novi Grad	15	0
OSING	Čelić	6	0
OSING	Kladanj	19	0
OSING	Doboj Istok	6	0
OSING	Vareš	27	0
OSING	Gornji Vakuf	8	0
OSING	Kalesija	8	0
OSING	Travnik	5	0
OSING	Breza	43	0
OSING	Zenica	25	0
OSING	Ilijaš	17	0
OSING	Tuzla	55	0
OSING	Banovići	118	0
OSING	Mostar	17	0
OSING	Vogošća	17	0
OXIS OIL	Gračanica	46	0
PARTS DOO	Široki Brijeg	17	0
POLO	Kalesija	17	0
POLO	Tuzla	97	0
PSC-JELAH	Tešanj	28	0
REKONSTRUKCIJA	Kakanj	19	0
REMIS	Konjic	8	0
REMIS	Srebrenik	53	0
REMIS TP1	Konjic	16	0
REMIS - LJUSINA	Bosanska Krupa	36	0
REMIS	Banovići	20	0

Naziv STPV	Mjesto STPV	Broj neispravnih vozila na prvom pregledu	Broj neispravnih vozila na ponovljenom pregledu
REMIS - PROLETERSKA	Bosanska Krupa	64	0
REMIS	Maglaj	31	0
REMIS	Tuzla	0	0
REMIS	Živinice	20	0
REMIS	Zenica	56	0
REMIS	Vitez	62	0
REMIS	Novi Grad	102	0
REMIS	Visoko	43	0
SAMN	Tuzla	10	0
SELIMPEX	Srebrenik	42	0
SJAJ	Maglaj	15	0
STTP KAHRIB	Sapna	12	0
ŠILJAK	Ilidža	46	0
TESTING CENTAR	Busovača	0	0
TESTING CENTAR BROJ 2	Široki Brijeg	1	0
TESTING CENTAR BROJ 3	Široki Brijeg	0	0
TESTING CENTAR BROJ 2	Mostar	3	0
TESTING CENTAR	Bosanski Petrovac	3	0
TESTING CENTAR	Bugojno	2	0
TESTING CENTAR	Gradačac	6	0
TESTING CENTAR	Grude	8	0
TESTING CENTAR BROJ 2	Grude	2	0
TESTING CENTAR	Hadžići	53	0
TESTING CENTAR BROJ 2	Kiseljak	3	0
TESTING CENTAR	Novi Travnik	0	0
TESTING CENTAR	Posušje	16	0
TESTING CENTAR	Prozor - Rama	0	0
TESTING CENTAR BROJ 2	Novi Grad	15	0
TESTING CENTAR BROJ 3	Novi Grad	49	0
TESTING CENTAR	Tešanj	0	0
TESTING CENTAR	Travnik	10	0
TESTING CENTAR	Visoko	12	0
TESTING CENTAR	Vitez	9	0
TESTING CENTAR	Živinice	136	0
TESTING CENTAR	Mostar	0	0
TESTING CENTAR	Cazin	95	0
TESTING CENTAR	Domaljevac-Šamac	0	0
TESTING CENTAR	Donji Vakuf	9	0
TESTING CENTAR	Gornji Vakuf	11	0
TESTING CENTAR	Kiseljak	10	0
TESTING CENTAR	Kreševo	2	0
TESTING CENTAR	Ljubuški	5	0
TESTING CENTAR	Orašje	7	0

Naziv STPV	Mjesto STPV	Broj neispravnih vozila na prvom pregledu	Broj neispravnih vozila na ponovljenom pregledu
TESTING CENTAR	Sanski Most	25	0
TESTING CENTAR	Ilidža	51	0
TESTING CENTAR	Tomislavgrad	2	0
TESTING CENTAR	Velika Kladuša	102	0
TPV	Zenica	38	0
TRANSPORT	Kakanj	38	0
TRC	Tešanj	13	0
TZINSPEKT	Tuzla	5	0
ZEKO-PROMET	Odžak	0	0
ŽIVINICEREMONT	Živinice	20	0

Osoblje na nekoliko stanica za tehnički pregled vozila u svom radu u integralnom informacionom sistemu a|TEST nije evidentiralo niti jedno neispravno vozilo. Nazivi takvih stanica za tehnički pregled vozila su posebno **označeni (boldirani)**.

STRUČNI BILTEN – IPI će biti obavezno dostavljen svim nadležnim i ostalim relevantnim organima (nadležna ministarstva na svim nivoima, federalna i kantonalne saobraćajne inspekcije i drugim), da bi isti imali uvida u rad stanica za tehnički pregled vozila.

Tabela 18. *Prosjek godišta voznog parka po stanicama za tehnički pregled vozila dobivenog na osnovu podataka o obavljenim tehničkim pregledima u prvom tromjesečju 2021. godine*

RB	Naziv	Prosjek
1.	2000-DARC d.o.o.	2001
2.	AC AUTO doo	2002
3.	AC KRŽELJ d.o.o.	2003
4.	AC QUATTRO d.o.o.	2010
5.	ADDA PROMET doo	2003
6.	ADO-TRANS doo Visoko, Podružnica TPV Ilijaš	2003
7.	AGRAM d.d. Bugojno	2002
8.	AGRAM d.d. Cazin	2005
9.	AGRAM d.d. Čapljina	2002
10.	AGRAM d.d. Čitluk	2003
11.	AGRAM d.d. Grude	2005
12.	AGRAM d.d. Jajce	2004
13.	AGRAM d.d. Ljubuški	2002
14.	AGRAM d.d. Mostar	2006
15.	Agram d.d. Mostar 3	2001
16.	AGRAM d.d. NOVI GRAD SARAJEVO	2009
17.	AGRAM d.d. Odžak	2004
18.	Agram d.d. Podr. Mostar zastupn. STP Mostar 2	2007
19.	AGRAM d.d. Podružnica Gračanica	2005
20.	AGRAM d.d. Podružnica Vitez	2005
21.	AGRAM d.d. Prozor - Rama	2002
22.	AGRAM d.d. Sarajevo - Centar	2007
23.	AGRAM d.d. Srebrenik	2004
24.	AGRAM d.d. Stolac	2001
25.	AGRAM d.d. Tomislavgrad	2003
26.	AGRAM d.d. Tuzla	2008
27.	AGRAM d.d. Zenica	2005
28.	AGRAM d.d. Žepče	2004
29.	AGRAM DD PODRUŽNICA Bužim	2001
30.	Agram DD Podružnica Hadžići	2004
31.	AGRAM DD PODRUŽNICA Orašje	2004
32.	AGRAM dd Podružnica Žepče 2	2004
33.	AHMETSPAHIĆ PETROL d.o.o.	2004
34.	AP AUTO doo Mostar	2005
35.	ASA ASSISTANCE d.o.o. Podružnica 3 Fojnica	2003
36.	ASA ASSISTANCE d.o.o. Podružnica Jablanica	2002
37.	ASA ASSISTANCE d.o.o. Podružnica Sarajevo - Rajlovac	2013
38.	ASA ASSISTANCE d.o.o. Sarajevo - Podružnica Mostar - Sutina	2003
39.	ASA ASSISTANCE doo Podružnica 1 Bihać	2004
40.	ASA ASSISTANCE DOO Podružnica 2 Sarajevo	2008
41.	ASA ASSISTANCE doo PODRUŽNICA AUTODELTA Sarajevo	2006
42.	ASA ASSISTANCE doo Podružnica STP Jezero	2006
43.	ASA ASSISTANCE doo Podružnica Travnik	2003

RB	Naziv	Prosjek
44.	ASA ASSISTANCE DOO Sarajevo-Podružnica Mostar	2003
45.	ASA ASSISTANCE PODRUŽNICA GRAČANICA	2003
46.	ASA ASSISTANCE Podružnica Ključ	2003
47.	ASA ASSISTANCE Podružnica Sanski Most	2004
48.	AUTO AC doo ŠIROKI BRIJEG	2004
49.	AUTO MOTO KLUB "BUGOJNO" d.o.o.	2004
50.	AUTOCENTAR BH Bugojno	2002
51.	AUTOCENTAR BH d.o.o Sarajevo, Podružnica Novo Sarajevo	2009
52.	AUTOCENTAR BH d.o.o.	2008
53.	AUTOCENTAR BH d.o.o. Sarajevo	2008
54.	AUTOCENTAR BH d.o.o. Tuzla	2005
55.	AUTOCENTAR BH Goražde	2002
56.	AUTOCENTAR BH PJ Zenica	2006
57.	AUTOCENTAR BH Živinice	2004
58.	AUTO-INĐILOVIĆ doo PJ ČAPLJINA	2002
59.	AUTO-INĐILOVIĆ doo Posušje	2003
60.	AUTOINSPEKT doo	2005
61.	AUTOSERVIS VILA d.o.o.	2005
62.	BERLINA TEHNIČKI PREGLED VOZILA doo Bihać	2004
63.	BIHAMK - TEHNIČKI PREGLEDI I SERVISI doo	2007
64.	BN-STEP d.o.o. Zavidovići	2003
65.	BN-STEP d.o.o. Zavidovići PJ Sarajevo	2009
66.	BN-STEP d.o.o. Zavidovići PJ-2	2003
67.	BOSNAEXPRES dd Doboj Jug	2003
68.	BOSNAEXPRES DD DOBOJ JUG, PODRUŽNICA SARAJEVO 2	2012
69.	BTS d.o.o. Visoko	2003
70.	CENTROTRANS-EUROLINES DD	2006
71.	CROATIA - REMONT d.d.	2004
72.	CROAUTO d.o.o.	2007
73.	CROTEHNA d.o.o Podružnica Sarajevo	2007
74.	CROTEHNA d.o.o.	2002
75.	CROTEHNA D.O.O. Podružnica Jajce	2003
76.	CROTEHNA D.O.O. Podružnica Neum	2003
77.	CROTEHNA D.O.O. Podružnica Novi Travnik	2005
78.	CROTEHNA D.O.O. Podružnica Vitez	2005
79.	CROTEHNA D.O.O.-Podružnica Drvar	2000
80.	CROTEHNA doo PJ Tomislavgrad	2003
81.	ČAVKIĆ d.o.o. Bihać	2004
82.	ČAVKIĆ doo, RJ AUTOSERVIS Cazin	2002
83.	ČOSIĆPROMEX d.o.o.	2004
84.	EUROSERVIS d.o.o. Livno	2003
85.	GANJGO LINE doo Doboj-Jug	2008
86.	GMC INŽENJERING d.o.o	2006
87.	GRAD-LUX D.O.O	2004
88.	GRAKOP doo Kiseljak	2005

RB	Naziv	Prosjek
89.	GRAPS d.o.o. Gradačac	2004
90.	INGOS d.o.o. Lukavac	2004
91.	JAMBOSS d.o.o. Lukavac	2004
92.	KAMASS d.o.o.	2005
93.	KAMION CENTAR d.o.o.	2004
94.	KJKP GRAS doo, Depo trolejbusa	2003
95.	KJKP GRAS doo, Velika Drveta 1	2004
96.	KOVAN MI	2001
97.	K-PROJEKT d.o.o. Žepče	2004
98.	LAGER d.o.o. Posušje	2004
99.	NAM DOO	2004
100.	NASKO DOO	2002
101.	NIPEX d.o.o.	2005
102.	ORMAN doo Kiseljak PJ Busovača	2003
103.	OSING d.o.o PJ Sarajevo	2007
104.	OSING d.o.o. P.J. Čelić	2002
105.	OSING d.o.o. P.J. Kladanj	2002
106.	OSING d.o.o. PJ Klokočnica	2004
107.	OSING d.o.o. Podružnica S.T.P.V. Vareš	2001
108.	OSING d.o.o. PSTPV Gornji Vakuf/Uskoplje	2002
109.	OSING d.o.o. PSTPV Kalesija	2003
110.	OSING d.o.o. PSTPV Travnik	2004
111.	OSING d.o.o. Sarajevo - STPV Breza	2002
112.	OSING d.o.o. Zenica	2004
113.	OSING doo PJ Ilijaš	2004
114.	OSING doo PSTPV Tuzla	2007
115.	OSING doo PSTPV Banovići	2002
116.	OSING doo PSTPV Mostar	2003
117.	OSING PJ Vogošća	2006
118.	OXIS OIL d.o.o,	2004
119.	PARTS DOO	2005
120.	POLO d.o.o. Kalesija	2002
121.	POLO PJ Tuzla	2006
122.	PSC-JELAH d.o.o.	2005
123.	Rekonstrukcija d.o.o.	2003
124.	REMIS d.o.o. Konjic	2003
125.	REMIS d.o.o. P.J. Srebrenik	2004
126.	REMIS d.o.o. TP1 Konjic	2002
127.	REMIS doo B.Krupa (Ljusina)	2002
128.	REMIS doo Banovići	2002
129.	REMIS doo Bosanska Krupa	2002
130.	REMIS doo Visoko PJ Maglaj	2003
131.	REMIS doo Visoko PJ Tuzla	2005
132.	REMIS doo Visoko PJ Živinice	2004
133.	REMIS doo Zenica I	2004

RB	Naziv	Prosjek
134.	REMIS PJ TP Vitez	2004
135.	REMIS Sarajevo	2006
136.	REMIS Visoko	2004
137.	SAMN d.o.o. Tuzla	2007
138.	SELIMPEX d.o.o. Srebrenik	2003
139.	SJAJ d.o.o.	2003
140.	STTP KAHRIB d.o.o. Sapna	2001
141.	ŠILJAK d.o.o. Ilidža	2005
142.	Testing centar d.o.o. Mostar Podružnica Busovača	2002
143.	Testing centar d.o.o. Mostar Podružnica Široki Brijeg broj 2	2003
144.	Testing centar d.o.o. Mostar Podružnica Široki Brijeg broj 3	2004
145.	TESTING CENTAR d.o.o. PJ TC Mostar broj 2	2005
146.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Bosanski Petrovac	2001
147.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Bugojno	2001
148.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Gradačac	2003
149.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Grude	2001
150.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Grude broj 2	2003
151.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Hadžići	2003
152.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Kiseljak broj 2	2005
153.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Novi Travnik	2002
154.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Posušje	2005
155.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Prozor-Rama	2001
156.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Sarajevo broj 2	2006
157.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Sarajevo broj 3	2007
158.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Tešanj	2004
159.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Travnik	2005
160.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Visoko	2004
161.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Vitez	2004
162.	TESTING CENTAR d.o.o. Podružnica Živinice	2003
163.	TESTING CENTAR d.o.o. Poslovna jedinica Mostar	2005
164.	TESTING CENTAR doo Podružnica Cazin	2003
165.	TESTING CENTAR doo Podružnica Domaljevac-Šamac	2002
166.	TESTING CENTAR doo Podružnica Donji Vakuf	2002
167.	TESTING CENTAR doo Podružnica Gornji Vakuf/Uskoplje	2003
168.	TESTING CENTAR doo Podružnica Kiseljak	2005
169.	TESTING CENTAR doo Podružnica Kreševo	2005
170.	TESTING CENTAR doo Podružnica Ljubuški	2003
171.	TESTING CENTAR doo Podružnica Orašje	2004
172.	TESTING CENTAR doo Podružnica Sanski Most	2003
173.	TESTING CENTAR doo Podružnica Sarajevo	2006
174.	TESTING CENTAR doo Podružnica Tomislavgrad	2003
175.	Testing centar doo podružnica Velika Kladuša	2003
176.	TPV d.o.o. Zenica	2003
177.	TRANSPORT d.o.o.	2002
178.	TRC doo Podružnica Tešanj	2004

RB	Naziv	Prosjek
179.	TZINSPEKT doo Tuzla	2004
180.	Zeko-Promet d.o.o. Odžak, Auto Centar Zeko-Tehnički pregled vozila	2005
181.	ŽIVINICEREMONT d.o.o.	2004

Napomena: Podaci prezentirani u Tabeli 18. su dobiveni na osnovu obavljenih identifikacija, redovnih i pregleda za ispunjavanje tehničko-eksploatacionih uslova i na osnovu njih je izračunata prosječna starost voznog parka. Radi se o pregledima, koji se rade jednom u toku kalendarske godine uz određene izuzetke, tako da prezentirani podaci odgovaraju ne samo broju obavljenih pregleda određene vrste nego i približno broju vozila.

3. REZULTATI PROVJERE ZNANJA STRUČNOG OSOBLJA UPOSLENOG NA STANICAMA TEHNIČKIH PREGLEDA U PERIODU 01.01. - 31.12.2020. GODINE NA PROSTORU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE / RESULTS OF EXAMS OF PROFESSIONAL STAFF EMPLOYED ON TECHNICAL INSPECTION STATIONS IN THE PERIOD FROM 1st JANUARY TO 31st DECEMBER 2020 IN THE AREA OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

**Autor: Ibrahim Mustafić, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Institut za privredni inženjering, Zenica**

Sažetak

U ovom radu su prikazani rezultati provjere znanja stručnog osoblja uposlenog na stanicama tehničkih pregleda u periodu 01.01. - 31.12.2020. godine na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine. Ovo je bila godina u kojoj je jedan dio stručnog osoblja produžio licencu, to je uradilo 50 kandidata, mada bi ovaj broj bio višestruko veći jer je situacija sa COVID-19 spriječila još 400 kandidata da urade produženje licence. Broj kandidata koji su prvi put polagali za licencu i kojima je stručni ispit priznat kao prvo polaganje za licencu, a shodno Pravilniku o tehničkim pregledima vozila (Službeni glasnik BiH, broj 33/19), je 54. Provjere znanja stručnog osoblja obavljene su samo u 2 grada ukupno u 3 termina, a prisustovalo je ukupno 58 kandidata. Iz prvog pokušaja nisu zadovoljila samo 4 kandidata u 2020. godini, i to 2 kontrolora i 2 voditelja, a njih 6 koji su prvi put polagali ispit krajem 2019. godine je to uradilo iz drugog pokušaja u 2020. godini i to 4 kontrolora i 2 voditelja.

Ključne riječi: STP, kontrolori tehničke ispravnosti, voditelji stanice, licencni ispiti

Abstract

This paper presents the results of the exams of the knowledge of professional staff employed at the technical inspection stations in the period 01.01.-31.12.2020. on the territory of Federation of Bosnia and Herzegovina. This was the year in which a part of the professional staff extended the license, i.e. this was done by 50 candidates, although this number would have been many times higher but the situation with COVID-19 prevented another 400 candidates from doing a license extension exam. The number of candidates who took the license for the first time and whose professional exam was recognized as the first exam for a license in accordance with the Rulebook on Technical Inspections of Vehicles (Official Gazette of BiH, No. 33/19) is 54. Exams of the professional staff were performed only in 2 cities in a total of 3 terms, and a total of 58 candidates were present. From the first attempt only 4 candidates did not satisfy in 2020, namely 2 controllers and 2 heads of technical inspection station, and 6 of them who took the exam for the first time at the end of 2019 did so from the second attempt this year, 4 controllers and 2 heads of technical inspection station.

Key words: STP, controller roadworthiness, head of technical inspection station, licensing exams

1. UVOD

Edukacija i provjera znanja stručnog osoblja uposlenog na stanicama tehničkih pregleda vozila je kontinuirana i održava se svake godine, počevši od 2007. godine, a definisana je u Pravilniku o programu i načinu stručnog usavršavanja, provjeri stručnosti i polaganju stručnih ispita za voditelje stanica tehničkog pregleda i kontrolore tehničke ispravnosti vozila i provjeri stručnosti zaposlenih koji rade na stručnim poslovima tehničkih pregleda vozila (Službene novine FBiH, br. 51/06).

U ovom Pravilniku su tačno navedene ispitne teme koje moraju odslušati kontrolori i voditelji, te način ispitivanja, kao i nivo znanja koji moraju pokazati na provjeri znanja. Ovaj, kao i ostale mnogobrojne pravilnike vezane za poslove koji se obavljaju na stanicama tehničkih pregleda mogu se naći na službenoj web stranici www.ipi.ba.

Potrebno je naglasiti da je na provjeri stručnosti zadovoljio onaj kandidat koji je tačnim odgovorima na pitanja u testu postigao najmanje 80% bodova, a na praktičnom dijelu ispita Komisija ocjenjuje da li kandidat pravilno koristi opremu i primjenjuje propise koji propisuju način vršenja kontrole tehničke ispravnosti vozila.

U ovom izvještaju će se ukratko sumirati rezultati ispita za licenciranje i relicenciranje obavljenih u periodu 01.01. - 31.12.2020. godine. U okviru ovih ispita bio je i veoma mali broj kandidata koji su prvi put polagali za licencu.

Provjera stručnosti provedena na prostoru cijele Federacije BiH u toku ove godine obuhvatila je ukupno 58 kandidata (voditelji – 21, kontrolori – 37).

Ovo je bilo šesto produženje licence kandidata, a njome je obuhvaćen samo manji broj kandidata kojima su licence istekle u periodu 01.01.-31.12.2020. godine, a razlog je poznata situacija sa COVID-19, te 400 kandidata kojima je licenca istekla u toku 2020. godine nisu produžili licencu.

Obavezna provjera stručnosti za licencu obavljena je na sljedećim lokacijama i to:

- Sarajevo 07.03.2020. godine u dva termina, u organizaciji SI MERVIK,
- Zenica 20.11.2020. godine u jednom terminu, u organizaciji SI IPI.

Kandidati koji su položili stručni ispit a koji im je priznat i kao licencni ispit shodno Pravilniku o tehničkim pregledima vozila (Službeni glasnik BiH, broj 33/19) je 54, nisu prikazani u ovom radu, te osobama koje zasnuju radni odnos može se odmah i uraditi pečat i licenca/iskaznica. Ova odredba u Pravilniku nije baš u praksi potpuno korektna na određeni način. Razlog je taj što je ovaj posao veoma kompleksan i odgovoran, te nije nikako moguće da se osoba koja ranije nije radila na stanici tehničkog pregleda jednim ispitom stavlja u isti rang kao neko ko te poslove obavlja godinama.

U dugom procesu edukacije stručnog osoblja koje je educirano u okviru stručne institucije IPI u Zenici za poslove kontrolora tehničke ispravnosti vozila i voditelja stanica tehničkih pregleda vozila, počevši od 2007. godine vrlo često se mogao čuti komentar kako kandidati nisu očekivali da se toliko toga treba znati na ovim poslovima i da je to velika odgovornost u svakom pogledu.

2. REZULTATI PROVEDENE PROVJERE STRUČNOSTI U FEDERACIJI BIH U 2020. GODINI

U ova tri termina koji su održani u toku 2020. godine ispit je polagalo ukupno 58 kandidata. Zbog poznatih razloga COVID-19 ostalih 400 kandidata kojima je licenca istekla u toku 2020. godine nisu produžili licencu.

U Tabeli 1. data je prolaznost stručnog osoblja na provedenim ispitima održanim u toku 2020. godine.

Tabela 1. Prolaznost kontrolora i voditelja na ispitu provjere znanja – 2020. godine

Mjesto	Izašli na ispit	KONTROLORI						Izašli na ispit	VODITELJI					
		Teorija zadovoljava		Praksa zadovoljava		Ukupno zadovoljava			Teorija zadovoljava		Praksa zadovoljava		Ukupno zadovoljava	
		DA	NE	DA	NE	DA	%		DA	NE	DA	NE	DA	%
Sarajevo, 07.03.	29 ^a	25	2	27	1	26	89,66	13	12	1	12	1	12	92,31
Zenica, 20.11.	8 ^b	8	-	8	-	8	100	8 ^c	8	-	8	-	8	100
UKUPNO FBiH	37	33	2	35	1	34	91,9	21	20	1	20	1	20	95,24

^a Ispitu pristupilo 4 kandidata koji su polagali drugi put, neki samo teoriju ili praksu, a neki cijeli ispit

^b Ispitu pristupio 1 kandidat koji je polagao drugi put, samo teoriju

^c Ispitu pristupio 1 kandidat koji je polagao drugi put cijeli ispit

Rezultati provedenih ispita pokazuju dobru prolaznost na održanim ispitima.

Pitanja u kojima je bilo najviše pogrešnih odgovora na oba dijela ispita (teoretski i praktični dio) bila su vezana za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, kao što je npr. stanje otvorenosti/zatvorenosti pojedinih ventila u određenim taktovima, koji su osnovni elementi nekog sistema na vozilu, kao i slabije poznavanje pravnih propisa kada su u pitanju određena ograničenja iz Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju da imaju vozila i o osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima (Službeni glasnik BiH, broj 23/07, 54/07, 101/12, 26/19 i 83/20).

Osim toga, i dalje se prave greške zbog brzopletosti i nepažljivog čitanja samog pitanja, pa se odgovori pogrešno a odgovor je poznat ili se griješi kod ponuđenih odgovora da je neka vrijednost, npr. 50% ili preko 50%.

Ovo treba biti dobar podsjetnik kompletnom stručnom osoblju uposlenom na stanicama tehničkih pregleda vozila da je potrebno konstantno ponavljati prethodno naučenu materiju.

U ovom periodu 01.01. - 31.12.2020. godine ukupno je urađeno:

- licenci i pečata za kandidate koji su prvi put započeli rad na stanici tehničkog pregleda vozila – 54 kandidata (26 vođa telja, 28 kontrolora),
- licenci za relicenciranje – 50 kandidata (18 vođa telj, 32 kontrolora).

U toku protekle 2020. godine urađeni su zamjenski pečati i licence za 86 kandidata (28 vođa telja, 58 kontrolora), a to su kandidati čiji su pečati ili licence oštećeni u toku rada ili su kandidati koji su prešli sa radom sa jedne na drugu stanicu, pa im se i tada treba uraditi novi pečat i licenca za novu stanicu, a pečat i licenca/iskaznica sa stare stanice se moraju razdužiti u stručnoj instituciji u Zenici. Ti stari pečati i licence se uništavaju.

Kao što se može vidjeti iz broja urađenih zamjenskih pečata i licenci primjetna je velika migracija stručnog osoblja zaposlenog na stanicama tehničkih pregleda sa jedne na drugu stanicu i ta praksa je primjetna već dugi niz godina unazad.

3. ZAKLJUČAK

Provjera stručnosti provedena na prostoru Federacije BiH u periodu 01.01. - 31.12.2020. godine, obavljena je prema zvanično objavljenoj i stručnom osoblju na stanicama tehničkih pregleda vozila dostavljenoj stručnoj literaturi. Ova provjera znanja je pokazala dobre rezultate.

Oblast tehničkih pregleda je i dalje veoma dinamična oblast. Naime, u ovom periodu 6 stanica tehničkih pregleda je prešlo u vlasništvo drugih pravnih lica sa kompletnim stručnim osobljem na stanici, a otvorena je 1 nova stanica tehničkih pregleda (u Sarajevu).

Potrebno je naglasiti da su vođa telji stanica tehničkih pregleda vozila dužni provoditi internu edukaciju kontrolora tehničke ispravnosti vozila, shodno članu 19. Pravilnik o uslovima rada, organizacionim i drugim uslovima za rad stanica za tehnički pregled vozila (Službene novine FBiH, br. 51/06 i 11/09). Razlog više su upravo dati pogrešni odgovori na ispitna pitanja, koja su navedena u poglavlju 2., kao i promjene propisa o tehničkim pregledima koje su objavljene u toku 2019. i 2020. godine.

U toku 2019. godine došlo je do promjena propisa koji su najavili određeno poboljšanje budućeg rada stanica tehničkih propisa. Najavljeno je uvezivanje sistema tehničkih pregleda sa sistemima za poslove homologacije i certificiranja vozila, što bi trebalo olakšati i ubrzati prvi tehnički pregled nakon uvoza vozila u BiH ili ukoliko vozilo izvrši određene prepravke u sklopu certificiranja vozila. Osim toga, predviđeno je i uvezivanje informacionog sistema rada stanica tehničkih pregleda sa podacima iz baza podataka o saobraćajnim nezgodama, što bi spriječilo ponovno stavljanje u saobraćaj vozila koja prethodno nisu izvršila atestiranje vozila. Nažalost, poznati razlozi COVID-19 su zaustavili sve te aktivnosti u 2020. godini.

4. URBANA MOBILNOST U FUNKCIJI SISTEMA PARK & RIDE SA OSVRTOM NA GRAD SARAJEVO / URBAN MOBILITY IN THE FUNCTION OF THE PARK & RIDE SYSTEM WITH REFERENCE TO THE CITY OF SARAJEVO

Autor: MA Elvedin Suljić, dipl. ing. saobraćaja i komunikacija

Sažetak

Sa porastom motorizacije na području grada Sarajeva, postojeći kapaciteti ne omogućavaju zadovoljavajuću razinu usluge na mreži saobraćajnica. U periodima vršnog sata, na mreži saobraćajnica, broj vozila premašuje projektovani kapacitet saobraćajnica. Zbog toga nastaju velike gužve, a učesnici u saobraćaju bivaju zatočeni u dugim kolonama.

Posljedice stvaranja kolona, po učesnike u saobraćaju, mogu se mjeriti, ne samo sa aspekta vremenskih gubitaka, već i onih finansijskih, kao i psiholoških posljedica, koje forsirani tokovi i zagušenja saobraćaja mogu stvarati po učesnike u saobraćaju. Budući da su trendovi porasta automobila prisutni, adekvatno rješenje se ne ogleda samo u proširenju postojećih kapaciteta i izgradnji dodatnih traka, već u optimizaciji postojeće mreže saobraćajnica, kao i izgradnji sistema, koji će omogućiti adekvatnu raspodjelu putnika na putničke automobile i sredstva JGP.

Takav vid sistema je i sistem Park & Ride (sjedi i vozi se), koji omogućava učesnicima u saobraćaju, da na određenim lokalitetima parkiraju svoje motorno vozilo, poželjno van gradskog saobraćaja, pređu u vozilo JGP, voze se do odgovarajućeg odredišta, i tako i nazad. Izgradnjom sistema kao što je ovaj, kapaciteti će se osloboditi, kako bi mogli pratiti trend porasta motorizacije.

Ključne riječi: motorizacija, kapacitet, protok, Park & Ride

Abstract

With the growth of motorization in Sarajevo city, current capacities aren't serving and producing satisfying level of service on the road network. In peak hours, on the road network, number of cars exceeds projected (planned) number of vehicles. Because of that, traffic jams are produced, and traffic participants are held in long columns.

Consequences of created traffic columns, can be measured, from the aspect of time loss, financial and psychological consequences that forced flows and traffic jam can create for traffic participants. Since trends of car increase are present, solutions aren't related just in increasing existing capacities and additional traffic lane construction, but in optimization of current traffic network, and also in building system, that will provide adequate modal split on passengers cars and public transport vehicles.

That type of system is also the Park&Ride system, which provides for traffic participants possibility, that on a certain locations park their car, outside the city, get in a public transport vehicle, and drive till their final destination. By building the system, such like this, capacities will free, so that they can follow up current mobility trends.

Keywords: motorization, capacity, traffic flow, Park&Ride

1. KONCEPT PLANA ODRŽIVE URBANE MOBILNOSTI

Plan Održive Urbane Mobilnosti (SUMP) predstavlja Evropski koncept planiranja saobraćaja, koji se u odnosu na tradicionalni koncept planiranja saobraćaja, gdje se primarno fokusira na saobraćaj, fokusira na ljud. Njegov primarni cilj je poboljšati kvalitetu života učesnika u saobraćaju. SUMP se bazira na dugoročnoj viziji saobraćaja koja je u funkciji urbane mobilnosti, kako bi mobilnost bila dostupna svima.

Za uspješno provođenje SUMP-a, ključne komponente su utvrđivanje postojećeg stanja i budućih trendova razvoja, koji kroz integrisanje regulativa, finansija, tehničkih i infrastrukturnih setova mjera mogu omogućiti provođenje urbane mobilnosti na određenom geografskom području. To podrazumijeva uključivanja građana i stakeholdera, koordinaciju između vidova transporta, prostornog planiranja i upravljanja, socijalnih politika, zdravlja i energije.

Na Slici 1. je prikazan koncept individualno kreirane saobraćajne usluge, u kojoj učesnici u saobraćaju ne koriste nužno putničke automobile, već u zavisnosti od dnevnih aktivnosti prilagođavaju svoje potrebe za saobraćajnom uslugom.

Slika 1. Koncept saobraćajne usluge u održivoj mobilnosti

Izvor: <https://www.eltis.org/fr/mobility-plans/section-1-concept-sustainable-urban-mobility-plans>

2. PARK & RIDE SISTEM

Prve Park & Ride (P&R) lokacije (Slika 2.) su nastale još 1920-te godine u Sjedinjenim Američkim Državama (SAD), na početku spontano, a kasnije kao postrojenja koja su planirana od strane inženjera saobraćaja, da bi zadovoljili rastuću potražnju za prevozom.

Slika 2. Vizuelni prikaz Park&Ride sistema

Izvor slike: <https://www.insidermedia.com/news/yorkshire/plans-lodged-for-park-and-ride-schemes>
(pristupljeno 29.07.2020)

P&R lokacije su zamišljene na način, da putnici svojim vozilima dolaze do posebno označenih terminala, gdje parkiraju svoje vozilo (Park), te nakon toga, pruža im se mogućnost odabira transportnog sredstva u zavisnosti od lokacije terminala, i od vremena putovanja, a nakon toga nastavljaju svoje putovanje (Ride).

Osnovne karakteristike Park&Ride sistema su:¹

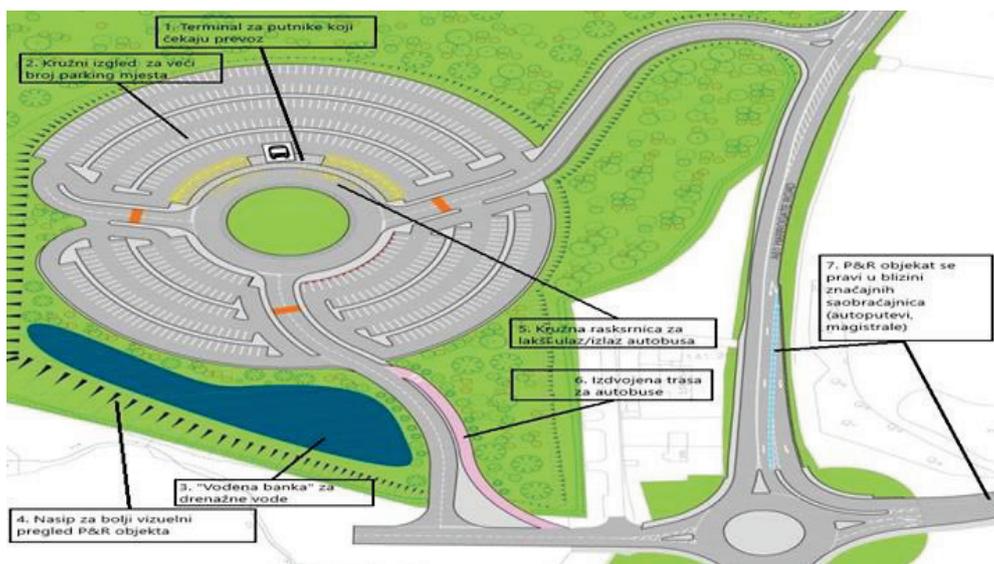
- P&R mora biti integrisan sa javnim prevoznim sredstvima i imati prihvatljivu komercijalnu brzinu u odnosu na individualne automobile;
- Cijene P&R moraju biti takve da, zajedno sa javnim prevozom, barem ne prelaze cijene prevoza sa automobilom (uključujući troškove parkiranja na odredištu);
- Mogućnost uzimanja jedne karte za parkiranje i javni prevoz čini P&R još jednostavnijim;

¹Mehanović, M., 2011. Planiranje ponude usluga u gradskom prometu putnika. Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo, str 204.

- Vjerovatnoća upotrebe P&R postaje veća kada je otežano pronalaženje parkinga na odredištu. Dakle, politika koja ograničava parkiranje u zonama posebno pogoduje izboru P&R.

2.1. IZBOR LOKACIJE I IZGLED PARK & RIDE OBJEKTA

Veličina gravitacionog područja je primarni parametar koji određenoj lokaciji daje prioritet za izgradnju P&R objekta. Gravitaciono područje određuje potencijalni broj korisnika P&R sistema, gdje saobraćajni planeri, na osnovu postojeće potražnje putem empirijskih modela nastoje utvrditi buduću potražnju na posmatranom gravitacionom području.

Slika 3. Primjer dizajna P&R objekta u engleskom gradu Leeds

Izvor: ELTIS, 2019. Guidelines for developing and implementing a Sustainable Urban Mobility Plan (2nd edition)

Navedeni primjer dizajna P&R objekta ima sljedeće karakteristike:

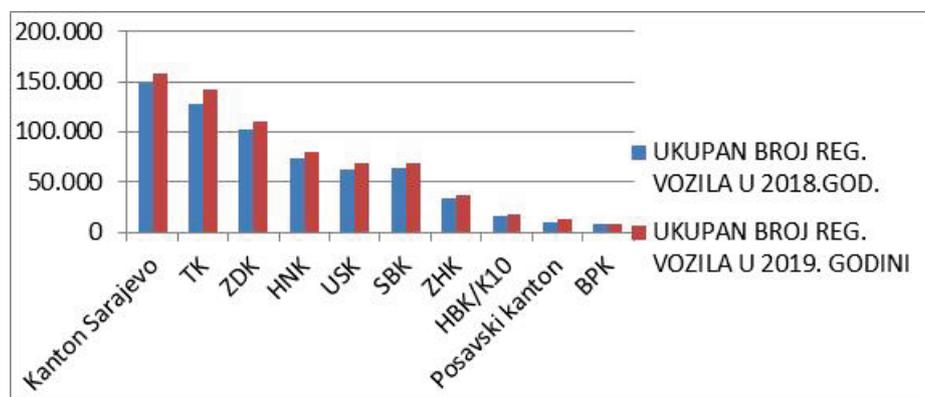
- Objekat je planiran u kružnom obliku, pri čemu je u centru objekta zamišljena kružna raskrsnica koja će omogućiti brži protok vozila pri ulazu i izlazu iz objekta;
- U centralnom dijelu objekta smješten je terminal za putnike sa vanjske strane kružnog toka, a sa unutrašnje strane kružnog toka predviđene su površine za stacionarni saobraćaj vozila koja će odvoziti putnike iz P&R objekta;
- Izgrađena je tzv. "vodena banka", koja prikuplja vodu iz drenažnih sistema koji se prostiru duž objekta;
- P&R objekat je u blagom nasipu, kako bi se osigurala kvalitetna drenaža i preglednost samog objekta;
- Na prilaznoj saobraćajnici isprojektovana je posebna saobraćajna traka za kretanje autobusa, kako bi se olakšao ulaz/izlaz autobusa iz P&R objekta.

3. IMPLEMENTACIJA PARK & RIDE OBJEKTA U SARAJEVU

Srazmjerno razvoju društva u Bosni i Hercegovini, raste i potreba za razmjenom materijalnih dobara, za mobilnošću stanovništva, i stepen motorizacije dobija trend kontinuiranog rasta. U Grafikonu 1. je prikazan ukupan broj registrovanih vozila u 2018. i 2019. godini i može se zaključiti

da je došlo do porasta broja registrovanih vozila u svim kantonima na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine.

Na Grafikonu 1. je pokazan grafički prikaz porasta ukupnog broja vozila u Federaciji BiH u 2018. i 2019. godini.

Grafikon 1. Grafički prikaz ukupnog broja vozila u Federaciji BiH u 2018. i 2019. godini

3.1. POTENCIJALNE LOKACIJE P&R SISTEMA U SARAJEVU

Geografski položaj Sarajeva nudi velike mogućnosti potencijalnih lokacija za izgradnju P&R sistema, budući da je izduženog oblika, i u zavisnosti od značajnijih putnih pravaca koji povezuju grad Sarajevo sa ostalim gradovima, moguće je odrediti potencijalne lokacije P&R sistema u Sarajevu. Kao što je prethodno navedeno, za odabir potencijalne lokacije, potrebno je analizirati saobraćajne tokove kojima ljudi dolaze/odlaze iz Sarajeva, te saobraćajne tokove putnika koji tranzitiraju unutar grada.

Na Slici 4. je prikazana teritorijalna podjela općina od kojih se Kanton Sarajevo sastoji, a to su: Ilijaš, Vogošća, Centar, Novi Grad, Stari Grad, Novo Sarajevo, Ilidža, Hadžići i Trnovo. Najmnogoljudnija općina Kantona Sarajevo je Novi Grad sa oko 117 000 stanovnika, dok općina Ilidža broji oko 66 000 stanovnika.

Slika 4. Granice općine Kantona Sarajevo

Izvor: <http://slivrijekebosne.org/Gradovi/Sarajevo-kanton/SarajevoKanton.html>, pristup 22.08.2020

Dobra putna povezanost grada Sarajeva sa kantonima kao što su Zeničko-dobojski, Tuzlanski i Hercegovačko-neretvanski, dovode do povećanja dnevnih putovanja od i ka Sarajevu, koji se

ponajviše oglada u društvenim migracijama stanovništva (dnevna putovanja ljudi radi posla, putovanja studenata, turistička putovanja i slično).

Obzirom na veliki broj kriterija koji se koriste za odabir P&R lokacije, za odabir P&R lokacije u Sarajevu će biti odabrani sljedeći kriteriji:

- Gravitaciono područje P&R lokacije;
- Povezanost P&R objekta sa značajnijim putnim pravcima (pristup do objekta);
- Raznovrsnost saobraćajne ponude koju P&R objekat nudi.

3.1.1. PARK&RIDE SISTEM NA LOKACIJI OPĆINE ILIDŽA

Izgradnja P&R objekta na području općine Ilidže je prva opravdana lokacija koja zadovoljava kriterije za potencijalnu lokaciju izgradnje P&R sistema. Razlog tome, je postojanost tramvajskog terminala na lokalitetu Ilidže, koji služi kao okretnica za tramvaje, te predstavlja prvu stanicu za tramvajski saobraćaj na relaciji Ilidža - Bašćaršija, odnosno zadnju stanicu na relaciji Bašćaršija – Ilidža.

P&R sistem na Ilidži bi mogao zadovoljiti potražnju za uslugama putnika iz općina Ilidža, Trnovo, Hadžići i dijelom Novi Grad, i to ujedno predstavlja i gravitaciono područje ove P&R lokacije.

Nakon detaljne analize geografskog područja oko tramvajskog terminala na Ilidži, utvrđene su potencijalne lokacije za izgradnju parking zona, koje su na udaljenosti <400 m, i prema tome predstavljaju kvalitetna rješenja za pješaćenje do tramvajskog terminala.

Slika 5. Park & Ride na lokaciji općine Ilidža

U P&R lokaciju na Ilidži je potrebno minimalno ulaganje, budući da već postoje tramvajski i autobusni terminali, i neophodno je izgraditi na prikazanim lokacijama parking površine, koje se mogu u zavisnosti od mogućnosti napraviti i na više etaža. Ovim su kriteriji gravitacionog područja i mogućnosti ponude različite saobraćajne usluge prevoza zadovoljeni.

3.1.2. PARK & RIDE SISTEM NA LOKACIJI OPĆINE NOVI GRAD

Na lokaciji općine Novi Grad, potrebno je pronaći lokaciju koja će biti u blizini tramvajske stanice, ali i koja će nuditi mogućnost raznovrsne saobraćajne ponude za putnike, zbog toga što je ova općina najmnogoljudnija i ima kontinuirani trend porasta broja stanovnika.

Općina Novi Grad posjeduje dobru putnu povezanost, koju je potrebno iskoristiti u svrhu razvoja mobilnosti cijelog grada, kroz integrisanje usluga Park & Ride sistema na Otoci, kako bi se građanima i turistima omogućio brz ulazak/izlazak iz grada.

Obzirom na reljefne karakteristike ovog područja, na P&R lokaciji Otoka se može uključiti tramvajski saobraćaj, autobuski saobraćaj, biciklistički saobraćaj, saobraćaj električnim romobilima

i pješaćenje, što zadovoljava kriterije za odabir lokacija, koji se ogleda u raznovrsnosti saobraćajne ponude koju P&R lokacija može ponuditi.

Za lokaciju P&R objekta na Otoci, odabrana je površina pored RTV Doma, budući da ona zadovoljava sve kriterije za odabir lokacije. Lokacija se nalazi u neposrednoj blizini IX transverzale, čime će se omogućiti neometan izlaz iz grada nakon odlaska iz P&R objekta.

Slika 6. Park & Ride na lokaciji općine Novi Grad

3.1.3. PARK&RIDE SISTEM NA LOKACIJI OPĆINE VOGOŠĆA

Izgradnja P&R objekta na području općine Vogošća je treća opcija koja se razmatra u ovom radu, i ona je uzeta u obzir, budući da općina Vogošća ima trend porasta naseljenja i za očekivati je porast potrebe stanovništva za mobilnošću. Magistralna cesta M18 koja prolazi kroz opštinu Vogošća, predstavlja jedan od glavnih ulaza/izlaza iz grada, koji za vrijeme vršnog sata biva zagušen, i pri čemu nastaju velike gužve sa vremenskim i novčanim gubicima po vozače u privatnim automobilima, ali tako i za putnike koji koriste usluge autobuskog prevoza.

U geomorfološkom pogledu, cijela općina predstavlja neravno i brdovito područje. Nadmorske visine su različite i kreću se od 500 m.n.v., u dolini Bosne, pa do 1.253 m, koliko je visok najviši vrh Motka. Reljef je dosta ispresijecan dolinama mnogobrojnih rijeka.² Odabrana lokacija je na oko 2 km udaljena od priključne trake na autocestu A1, čime se postiže bolja raspodjela dolazećih tokova iz pravca ZE-DO kantona i smanjuje se broj putnika koji bi privatnim automobilima tranzitirali do funkcionalne jezgre grada.

Slika 7. Park & Ride na lokaciji općine Vogošća

²<http://vogosca.ba/wp-content/uploads/2016/08/LEAP.pdf>, str 8. (pristupljeno 15.08.2020)

3.2. TARIFNI SISTEM, SISTEM NAPLATE I SISTEM KARATA ZA P&R SARAJEVO

Za opredjeljenje putnika na korištenje P&R usluga, neophodno je ponuditi konkurentnu komercijalnu cijenu, koja će putnicima na samom početku biti primamljiva i kojom će ostvariti određene uštede.

Putnik za mjesečnu parking kartu za ulično parkiranje treba odvojiti 100 KM za zonu I ili 60 KM za zonu II. Obzirom da se radi o centralnoj parking zoni, u zavisnosti od dostupnosti mjesta, putnik će nekada imati priliku parkirati u zoni I, a nekada u zoni II, pa prema tome će se, za vrijednost mjesečne parking karte uzeti srednja vrijednost ove dvije zone, odnosno 80 KM. Putnik za mjesečnu kartu za korištenje usluge KJKP Gras, u zoni A treba odvojiti 53 KM za kupon. Prema tome, može se zaključiti da putnik koji putuje automobilom prema centru Sarajeva (zona I i II), parkira automobil, i nastavi svoje putovanje u zavisnosti od udaljenosti putovanja, na mjesečnom nivou treba izdvojiti oko 133 KM za troškove.

Na osnovu proračuna u stručnoj literaturi³, može se zaključiti da trošak vozila po kilometru iznosi 4 KM. U razmatranje će se uzeti u obzir, autobus sa 40 putničkih mjesta, pa se može zaključiti da, trošak vozila po $\frac{\text{putnik}}{\text{km}}$ iznosi 0,10 KM. Definisana komercijalna cijena karti iznosi 1,6 KM – 2 KM, pa se uzimanjem u obzir udaljenosti Park & Ride lokacije do pojedinih stajališnih terminusa, može definisati raspon cijene karte kojom će preduzeće pokriti troškove vozila, i ostvariti određene prihode. Za određivanje cijene u Tabeli 1. korišten je proizvod od 0,14 (što predstavlja trošak po $\frac{\text{putnik}}{\text{km}}$) i udaljenosti (u kilometrima). Referentna tačka za određivanje navedenih udaljenosti u Tabeli 1. je terminus na Skenderiji.

Tabela 1. Cijena karti po Park&Ride lokacijama

Parametri	P&R Vogošća	P&R Otoka	P&R Ilidža
Udaljenost (km)	8	5	9
Cijena (KM) u jednom smjeru	1,12	0,7	1,26
Cijena P&R (KM)	2,24	1,4	2,52
Mjesečna P&R (KM)	67,2	42	75,6

4. ZAKLJUČAK

U ovom radu predstavljen je koncept održive gradske urbane mobilnosti, koji se oslanja na kvalitetan javni gradski prevoz, koji može odgovoriti na rastuću saobraćajnu potražnju za društvenim kretanjima stanovnika. Za adekvatan odgovor na taj trend potreban je planerski pristup kreiranju usluga, koji će uspjeti raspodijeliti saobraćajne tokove, na način, da se neće stvarati saobraćajna zagušenja u vršnim satima, da se neće ugrožavati sigurnost svih učesnika u saobraćaju, da će vremenski i finansijski gubici biti minimalni i da se neće negativno utjecati po okoliš u mjeri, kao što je to danas slučaj.

Održiva urbana mobilnost je prikazana kroz potrebu korištenja različitih modova transporta (prevoza) koja podrazumijeva kretanje stanovništva korištenjem putničkih automobila, autobusa, tramvaja, trolejbusa, bicikala, električnih romobila. A bitno je istaći, da pored navedenih modova prevoza, poseban značaj ima pješački saobraćaj, za kojeg grad Sarajevo ima adekvatnu saobraćajnu infrastrukturu.

³Mehanović, M., 2005. Javni gradski prevoz putnika (Zadaci i primjeri iz teorije i prakse). Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo, str. 21

5. LITERATURA

- [1] Mehanović, M., 2015. Mreže u saobraćaju i komunikacijama. Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo;
- [2] Mehanović, M., 2011. Planiranje ponude usluga u gradskom prometu putnika. Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo;
- [3] Mehanović, M., 2017. Planiranje u saobraćaju, prevozu i komunikacijama. Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo;
- [4] Kiso, F., Deljanin, A., 2017. Metode vrednovanja u planiranju i projektovanju saobraćajne infrastrukture, Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo;
- [5] ELTIS, 2019. Guidelines for developing and implementing a Sustainable Urban Mobility Plan (2nd edition).

5. STANDARD ISO 26000 I DRUŠTVENA ODGOVORNOST / ISO 26000 STANDARD AND SOCIAL RESPONSIBILITY

Autori: dr. sc. Mirsada Oruč, dipl. ing. metalurgije
dr. sc. Dragana Agić, dipl. iur.
Institut za privredni inženjering, Zenica

Sažetak

ISO 26000 je međunarodni standard za društvenu odgovornost i jedan je od najčešće primjenjivanih i najpriznatijih ISO standarda. Iako se u novembru 2020. godine navršilo deset godina od njegovog izdavanja on je i dalje važeći. Standard se odnosi na veoma važnu problematiku, tj. društvenu odgovornost. To je ujedno i dodatak skupini standarda koji se bave upravljanjem životnom sredinom i održivim razvojem. Namjera ovog međunarodnog standarda je da pomogne organizacijama da daju svoj doprinos održivom razvoju. Ovaj međunarodni standard treba da organizacijama pruži uputstva koja se tiču društvene odgovornosti a može da se koristi kao dio aktivnosti u sklopu javne politike. ISO 26000 sve se više smatra načinom na koji se procjenjuje ne samo poboljšanje ukupnih rezultata organizacije nego i njezina opredijeljenost za održivi razvoj koji uključuje ljudska prava. Standard je snažan alat koji pomaže organizacijama da prijeđu sa dobrih namjera na dobre postupke. Pošto ovaj standard nije pretrpio nikakve izmjene i revizije njegova važnost je i danas jednako značajna.

Ključne riječi: ISO standard, društvena odgovornost, održivi razvoj

Abstract

ISO 26000 is an international standard for social responsibility and is one of the most widely used and recognized ISO standards. Although, it was ten years since its issuance in November 2020, it is still valid. The standard refers to a very important issue, ie social responsibility. It is also an addition to the set of standards dealing with environmental management and sustainable development. The intent of this International Standard is to help organizations contribute to sustainable development. This international standard should provide guidance to organizations on social responsibility and can be used as part of public policy activities. The ISO 26000 is increasingly seen as a way of assessing not only the improvement of an organization's overall performance but also its commitment to sustainable development that includes human rights. The standard is a powerful tool that helps organizations move from good intentions to good practices. As this standard has not undergone any changes or revisions, its importance is equally significant today.

Keywords: ISO standard, social responsibility, sustainable development

1. UVOD

Standard ISO 26000 se definiše je kao međunarodni standard koji je razvijen kako bi se organizacijama pomoglo da učinkovito procijene i adresiraju društvene odgovornosti koje su relevantne i značajne za njihovu misiju i viziju, operacije i procese, kupce, zaposlenike, zajednice i druge sudionike i uticaj na okolinu [1].

Budući da je ovo bio novi međunarodni standard koji se mogao primjeniti u praktično svakoj industriji, široko učešće svih u razvoju ovog standarda bilo je od samog početka neophodno. Objavljen u novembru 2010. godine, standard ISO 26000 je postavio nove prekretnice, kako u pogledu izgradnje konsenzusa specifičnog za rad na standardizaciji, tako i u pružanju sveobuhvatnog skupa smjernica koje su unaprijedile prepoznavanje društvene odgovornosti. Kao rezultat toga, standard ISO 26000 je vjerovatno bio najobuhvatniji standard u pogledu održivosti za oblasti politike koju pokriva. U stvari standard ISO 26000 utvrđuje smjernice, a ne zahtjeve. Ne može se koristiti u svrhe certifikovanja, ali kompanije i organizacije drugih vrsta mogu ga koristiti kao referentni okvir za sagledavanje stanja i poboljšanje svog pristupa društvenoj odgovornosti,

otkrivanjem podataka i izvještavanjem o tome kako se standard koristi za sprovođenje stvarnih promjena [2].

2. STANDARD ISO 26000

Ovaj standard lakše se primjenjuje u organizacijama koje su već implementirale standarde ISO 14001 i OHSAS 18001 koji se podudaraju u velikom broju zahtjeva. Zatim, standard SA 8000 se u velikom broju zahtjeva podudara sa standardom ISO 26000. Razlika je u tome što SA 8000 ne daje jasne upute o zaštiti okoline, angažmanu organizacije u zajednici i njenom utjecaju na razvoj, te o pitanjima vezanim uz klijente, tj. kupce organizacije [3].

Centralna pitanja standarda ISO 26000 imala su uticaj na način na koji kompanije posluju, kako se odnose prema svojim zaposlenima i kako procjenjuju i ograničavaju uticaj svojih aktivnosti. Iako je društvo tokom protekle decenije napredovalo u mnogim oblastima, smjernice iz standarda ISO 26000 ostaju relevantne i u rješavanju današnjih izazova. Mnogi su primorani da preispitaju kako funkcionise njihovo poslovanje zbog na primjer novonastale pandemije, a važnost društvene odgovornosti došla je do izražaja kao dio izgradnje otpornijeg i jačeg društva. Smjernice iz standarda ISO 26000 potrebne su sada više nego ikad prije. Kada je riječ o primjeni priznatog pristupa trebalo bi voditi računa o sljedećim pitanjima: ljudska prava, radne prakse, okolina, fer operativne prakse, pitanja potrošača i uključenost zajednice, te lokalni razvoj [2].

Ovaj međunarodni standard daje uputstva za sve vrste organizacija, bez obzira na njihovu veličinu ili lokaciju, u vezi sa: konceptima, terminima i definicijama koje se odnose na društvenu odgovornost; trendovima i karakteristikama društvene odgovornosti; principima i praksama koji se odnose na društvenu odgovornost; osnovnim temama i pitanjima koja se odnose na društvenu odgovornost; integrisanjem, primjenom i promoviranjem društveno odgovornog ponašanja u cijeloj organizaciji. Preko politika i prakse organizacija doprinosi, u sferi njenog utjecaja; identificiranjem i angažiranjem zainteresiranih strana; i saopštavanjem opredjeljena, učinka i drugih informacija koje se odnose na društvenu odgovornost.

Ovaj standard nije standard sistema upravljanja. On nije namijenjen niti pogodan za certifikacijske i regulatorne svrhe niti za korištenje prilikom ugovaranja. Svaka ponuda da se izda certifikat za ISO 26000 ili svaka tvrdnja o posjedovanju certifikata za ISO 26000 predstavljalo bi netačno predstavljanje namjere i svrhe ovog međunarodnog standarda i njegovu zloupotrebu.

Pošto ovaj međunarodni standard ne sadrži zahtjeve, takva certifikacija ne bi bila dokaz usklađenosti sa ovim međunarodnim standardom. Ovaj standard treba da organizacijama pruži uputstva koja se tiču društvene odgovornosti i može da se koristi kao dio aktivnosti u sklopu javne politike. Namjera ovog međunarodnog standarda nije da sprječava razvoj nacionalnih standarda koji su konkretniji, zahtjevniji ili druge vrste [4].

3. KARAKTERISTIKE STANDARDARDA

ISO 26000:2010 odnosno EN ISO 26000:2020 (Guidance on social responsibility -Upute o društvenoj odgovornosti) u novembru 2020. godine navršio je deset godina bez ikakvih preinaka i promjena.

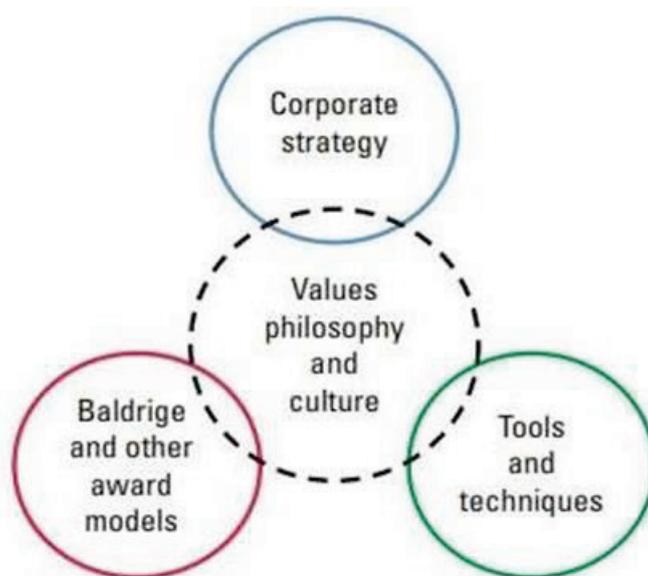
ISO 26000, međunarodni standard za društvenu odgovornost, jedan je od najšire primjenjivanih i najpriznatijih ISO standarda. Tokom proteklog desetljeća pokazalo se da je standard ISO 26000 više od vodiča za „postupi ispravno“. Taj revolucionarni ISO standard sve se više smatra načinom na koji se procjenjuje ne samo poboljšanje ukupnih rezultata organizacije nego i njezina opredijeljenost za održivi razvoj koji uključuje ljudska prava. Važno je što se u standardu ljudska prava ističu i kao načelo i kao glavna tema, koja pomaže u utvrđivanju rizičnih situacija povezanih s ljudskim pravima, provođenju dubinske analize i rješavanju pritužbi [5].

Standard objedinjuje međunarodno stručno znanje o društvenoj odgovornosti: što ona znači, kojim se pitanjima organizacije trebaju baviti kako bi djelovale na društveno odgovoran način i koja je

najbolja praksa u uvođenju društvene odgovornosti. Standard je snažan alat za društvenu odgovornost koji će pomoći organizacijama da prijeđu s dobrih namjera na dobre postupke.

Standard ISO 26000 odnosno EN ISO 26000 namijenjen je kao pomoć organizacijama u doprinosu održivom razvoju. Cilj mu je da ih potakne na izlazak iz okvira puke usklađenosti sa zakonima, prepoznavajući da je usklađenost sa zakonima temeljna dužnost svake organizacije i bitan dio njezine društvene odgovornosti. Također, cilj mu je promicati zajedničko shvatanje u području društvene odgovornosti, te biti dopuna drugim dokumentima i inicijativama za društvenu odgovornost, a ne njihova zamjena [5].

Ukratko, organizaciona društvena odgovornost standarda ISO 26000 može se shematski prikazati na Slici 1.

Slika 1. Standard ISO 26000 i organizaciona društvena odgovornost [1]

Osnovne karakteristike standarda su date kroz glavne namjene i smjernice. Standard je namijenjen za sljedeće [1]:

- Namijenjen je smjernicama, a ne za certificiranje,
- Predstavlja sveobuhvatnu dokumentaciju o društvenim odgovornostima, uključujući osnovne predmete i pitanja u vezi s tim predmetima.

Smjernice koje pruža standard ISO 26000 su [1]:

- Prepoznavanje društvene odgovornosti i uključivanje sudionika,
- Načini integrisanja društveno odgovornog ponašanja u organizaciju,
- Sedam ključnih principa društvene odgovornosti u koje spadaju:
 - Odgovornost,
 - Transparentnost,
 - Etičko ponašanje,
 - Poštovanje interesa sudionika,
 - Poštovanje vladavine zakona,
 - Poštovanje međunarodnih normi ponašanja,
 - Poštovanje ljudskih prava.
- Sedam osnovnih predmeta i pitanja koja se odnose na društvenu odgovornost su [1]:
 - Organizaciono upravljanje,

- Ljudska prava,
- Radne prakse,
- Okolina,
- Dobra operativna praksa,
- Pitanja potrošača,
- Učešće i razvoj zajednice.

Pored pružanja definicija i informacija koje pomažu organizacijama da razumiju i bave se društvenom odgovornošću, ISO 26000:2010 naglašava važnost rezultata i poboljšanja u učincima na društvenoj odgovornosti.

Cilj upotrebe standarda ISO 26000 je sljedeći [1]:

- Pomagati organizacijama u rješavanju njihovih društvenih odgovornosti poštujući kulturne, društvene, ekološke i pravne razlike i uslove ekonomskog razvoja.
- Pružiti praktične smjernice vezane za operacionalizaciju društvene odgovornosti.
- Pomoći u identifikovanju i povezivanju sa zainteresovanim stranama i jačanju kredibiliteta izvještaja i tvrdnji o društvenoj odgovornosti.
- Naglasiti rezultate i poboljšanje učinka.
- Povećati povjerenje i zadovoljstvo u organizacijama među njihovim kupcima i ostalim sudionicima.
- Postići usklađenost sa postojećim dokumentima, međunarodnim ugovorima i konvencijama, te postojećim ISO standardima.
- Promovisati zajedničku terminologiju na polju društvene odgovornosti.
- Proširiti svijest o društvenoj odgovornosti.

Ovaj standard nije namijenjen smanjenju vladinih ovlasti za rješavanje društvene odgovornosti organizacija.

4. ZAKLJUČCI

ISO 26000, međunarodni standard za društvenu odgovornost, jedan je od najšire primjenjivanih i najpriznatijih ISO standarda.

Standard ISO 26000 odnosno EN ISO 26000 namijenjen je kao pomoć organizacijama u doprinosu održivom razvoju.

Ova verzija standarda objavljena je 2010. godine od strane Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), specijalizovane međunarodne agencije za standardizaciju koju čine nacionalna tijela za standardizaciju iz više od 160 zemalja. Posljednji put je pregledan radi moguće revizije 2014. godine, kada nije bilo izmjena. Izdanje ovog standarda kao bosanskohercegovačkog nosi oznaku BAS ISO 26000:2014.

Značaj ovog standarda ogleda se u tome da do sada nije imao reviziju, tj. verzija od 2010. godine i danas egzistira i ima sve veću važnost.

Standard je snažan alat za društvenu odgovornost koji će pomoći organizacijama da prijeđu s dobrih namjera na dobre postupke ili prakse.

5. LITERATURA

- [1] What is ISO 26000? Social Responsibility Guidance Standard ...
<https://asq.org> › quality-resources › iso-26000 [pristup, decembar 2020.],
- [2] ISBIH Glasnik 4/2020, BARNABY LEWIS: ISO 26000 upravlja društvenom odgovornošću već 10 godina,
- [3] ISO 26000 SR – DRUŠTVENA ODGOVORNOST - Hrvatska ...
<https://bib.irb.hr> › datoteka › 472578.Lazibat_T_... [pristup: januar 2021.],
- [4] BAS ISO 26000:2014 – ISBIH,
- [5] <https://isbih.gov.ba> › standard [pristup: novembar 2020.]
HRN ISO 26000 - Društvena ... - Hrvatski zavod za norme,
- [6] <https://www.hzn.hr> › ... [pristup: februar 2021.].

STRUČNA INSTITUCIJA ZA NADZOR RADA STANICA TEHNIČKIH PREGLEDA VOZILA U FEDERACIJI BIH

ISSN 2490-3337

